

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

X kadencja

Zapis stenograficzny

z posiedzenia
Komisji Spraw Zagranicznych
i Unii Europejskiej (127.)

3 stycznia 2023 r.

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy budżetowej na rok 2023 w częściach właściwych przedmiotowemu zakresowi działania komisji: 23 – Członkostwo Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej; 45 – Sprawy zagraniczne; 83 – Rezerwy celowe; 84 – Środki własne Unii Europejskiej, a także planów finansowych: Instytutu Europy Środkowej; Ośrodka Studiów Wschodnich im. Marka Karpia; Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych; Instytutu Zachodniego im. Zygmunta Wojciechowskiego; Instytutu Współpracy Polsko-Węgierskiej im. Wacława Felczaka (druk senacki nr 890, druki sejmowe nr 2653, 2831 i 2831-A).

(Początek posiedzenia o godzinie 12 minut 02)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący
Bogdan Klich)

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dzień dobry państwu.

Rozpoczynamy kolejne posiedzenie Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej.

Będzie to posiedzenie sto dwudzieste siódme, ważne, bo poświęcone środkom na działalność polskiej dyplomacji i instytucji polskiego państwa za granicą.

Nie wiem, jak państwo czytają budżet, ale dla mnie budżet zawsze był, jest i pozostanie taką główną busolą, według której organizujemy wszystkie nasze sprawy programowe, tzn. to, co jest w budżecie i jak jest ujęte w budżecie, świadczy o wiarygodności tego, co jest zapisane słowami. W związku z tym pewnie będzie sporo pytań do strony rządowej ze strony senatorów, których witam serdecznie, zarówno obecnych osobiście, jak i uczestniczących w pracach zdalnie. Na tym posiedzeniu komisji będzie sporo pytań dotyczących właśnie tego, na ile zapisy budżetowe odpowiadają temu wszystkiemu, co zostało uznane w materiale przewodnim za priorytety polskiej polityki zagranicznej.

Witam panie i panów senatorów.

Widzom przypomnę, że w Senacie w dalszym ciągu obowiązuje reguła posiedzeń hybrydowych.

Mamy kworum.

Witam panią senator Jazłowiecką, wiceprzewodniczącą komisji, na sali, osobiście, i witam naszych senatorów obradujących zdalnie.

Witam przedstawicieli rządu z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z dyrektorem generalnym kancelarii, panią Anną Nałęcz na czele.

Witam liczną reprezentację KPRM. Z Ministerstwa Spraw Zagranicznych gościmy pana Wojciecha Gerwela, podsekretarza stanu w MSZ, wraz z zespołem, zarówno osobiście, jak i zdalnie. Witam przedstawicieli Ministerstwa Finansów z panem ministrem Piotrem Patkowskim, który będzie łączył się z nami, wraz z zespołem kilkuosobowym. Długa lista. Witam ekspertów naszej komisji. Osobiście są ambasador Jerzy Marek Nowakowski oraz pan Piotr Niemczyk, a zdalnie są z nami także pan prof. Zbigniew Czachór, pan gen. Jarosław Stróżyk. Witam wszystkich tych, którzy nam doradzają. Witam przedstawicielkę Biura Legislacyjnego, naszego głównego legislatora, panią Aldonę Figurę. Witam serdecznie panią. Witam także przedstawicieli ważnych, nawet bardzo ważnych dla naszej codziennej pracy ośrodków, takich jak Ośrodek Studiów Wschodnich. Powiedziałem „ośrodków”, myślałem, że będzie ktoś z PISM, ale nie widzę na sali nikogo z PISM. Szkoda. Ośrodek Studiów Wschodnich jest za to reprezentowany, powiedziałbym, w dwójnasób. Witam serdecznie państwa. Będziemy też mówić o ośrodkach i instytucjach ważnych dla naszej dyplomacji.

Proszę państwa, porządek posiedzenia przewiduje rozpatrzenie ustawy budżetowej na rok 2023, czyli druk senacki nr 890 oraz druki sejmowe – ja muszę to odczytać, więc proszę wybaczyć, że będę teraz wymieniał – nr 2653, 2831 oraz 2831-A, w częściach właściwych przedmiotowemu zakresowi działań naszej komisji, czyli załączniki nr 1 i 2, tj. część budżetowa 45 „Sprawy zagraniczne”; załącznik nr 2, część budżetowa 23 „Członkostwo Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej”, część budżetowa 84 „Środki własne Unii Europejskiej”, załącznik nr 14, czyli plany finansowe odpowiednio Instytutu Europy Środkowej, Ośrodka Studiów Wschodnich, PISM, Instytutu Zachodniego oraz

Instytutu Współpracy Polsko-Węgierskiej, no i zgodnie z zakresem działania naszej komisji także część budżetowa 83, czyli „Rezerwy celowe”, załącznik nr 6 „Wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych w 2023 r.”, załącznik nr 8 „Wykaz jednostek, dla których zaplanowano dotacje podmiotowe i celowe oraz kwoty tych dotacji w 2023 r.” i załącznik nr 9, czyli „Zakres i kwoty dotacji przedmiotowych i podmiotowych w 2023 r.”.

To jest porządek obrad. Wszystko umieszczone jest oczywiście w 1 punkcie obejmującym te wszystkie podpunkty przeze mnie przedstawione.

Czy co do tak przedstawionego porządku obrad państwo senatorowie mają jakieś uwagi?

(Senator Danuta Jazłowiecka: Nie.)

Nie widzę, nie słyszę uwag.

W związku z tym, jak rozumiem, możemy obradować według tego porządku obrad.

Witam także eksperta naszej komisji, który zawsze pracuje nad naszym komisyjnym stanowiskiem, rozszerzając naszą wiedzę na ten temat.

Proszę państwa, w takim razie przechodzimy do obrad.

Poproszę pana ministra, podsekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, o przedstawienie projektu budżetu w części dotyczącej spraw zagranicznych.

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

**PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE
SPRAW ZAGRANICZNYCH
WOJCIECH GERWEL**

Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Jest to dla mnie olbrzymi zaszczyt być tutaj. Ja jestem świadom i zawsze, zawsze byłem pełen uznania dla naszej pięknej tradycji parlamentarizmu i tych wszystkich pokoleń Polaków, którzy ją kształtowali. I za każdym razem, kiedy jestem w Sejmie czy w Senacie, jest to dla mnie olbrzymi zaszczyt. Do niedawna miałem okazję przyjeżdżać tutaj jako ambasador Polski w Wietnamie, brać udział w spotkaniach grup przyjaźni i współpracy z Wietnamem. A teraz od niedawna w nowej roli. W każdym razie chciałem na samym początku podkreślić, że jest to dla mnie naprawdę olbrzymi zaszczyt.

Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Projekt budżetu Ministerstwa Spraw Zagranicznych na 2023 r. został szczegółowo przedstawiony w przesłanych Wysokiej Komisji materiałach. Odniosę się do najważniejszych i wynikających ze specyfiki MSZ spraw związanych z realizacją dochodów i wydatków.

W 2023 r. zaplanowano dochody w wysokości 237 milionów 687 tysięcy zł. Podstawowym źródłem dochodów budżetowych Ministerstwa Spraw Zagranicznych są wpływy z tytułu czynności konsularnych. Limit wydatków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w części 45 w 2023 r. wynosi 2 miliardy 778 milionów 777 tysięcy zł. To jest 109,3% wydatków określonych w ustawie budżetowej na 2022 r., czyli 2 miliardy 543 miliony 195 tysięcy zł. W limicie wydatków Ministerstwa Spraw Zagranicznych na 2023 r. uwzględniono skutki finansowe ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw w zakresie utworzenia 23 etatów konsularnych, w tym 12 etatów w MSZ do obsługi wniosków wizowych oraz 11 etatów pracowników miejscowych w placówkach zagranicznych, tj. ok. 2,4 miliona zł; wzrost wynagrodzeń w związku ze zwiększeniem kwot bazowych dla osób objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń oraz wynagrodzeń osób objętych i nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń o 7,8%, z wyłączeniem osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, w tym również w zakresie zwiększenia dotacji podmiotowej dla Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych i Polskiego Komitetu do spraw UNESCO, tj. ok. 37 milionów zł; zwiększenie wydatków w szczególności na zabezpieczenie kosztów funkcjonowania placówek zagranicznych, w tym w związku z rosnącymi kursami walut obcych, ok. 300 milionów zł; zwiększenie limitu wydatków z przeznaczeniem na dotacje i subwencje w dziale „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” na rozbudowę Domu Kultury Polskiej w Wilnie – ok. 1 milion zł; przeniesienie do części 45 środków na sfinansowanie etatu dyplomaty delegowanego do wymiaru sprawiedliwości, tu są 543 tysiące zł, oraz etatu do spraw podatku akcyzowego – 493 tysiące zł; przeniesienie środków z części 83 „Rezerwy celowe” poz. 31 „Wdrażanie planu współpracy rozwojowej w 2023 r. z przeznaczeniem na Bielsat TV” – 7,5 miliona zł.

W czasie rozpatrywania projektu ustawy budżetowej na rok 2023 przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej przyjęto zmiany dotyczące zwiększenia planu wydatków w części 45 „Sprawy zagraniczne” w wysokości 1,9 miliona zł na sfinansowanie zadań realizowanych w placówkach zagranicznych przez przedstawicieli organów administracji rządowej w zakresie społeczeństwa informacyjnego i telekomunikacji oraz rynku kapitałowego.

W kwocie wydatków Ministerstwa Spraw Zagranicznych planowanych na 2023 r. ok. 60% stanowią wydatki realizowane w walutach obcych. Dotyczą one m.in. działalności 170 placówek zagranicznych oraz płatności składek do organizacji międzynarodowych. Nadmieniam, że zmiany kursów walut są istotnym czynnikiem ryzyka dla wydatków realizowanych w walutach obcych.

W projekcie ustawy ujęto rezerwę celową w wysokości 34 milionów 188 tysięcy zł pod nazwą „Wdrażanie planu współpracy rozwojowej w 2023 r.”.

Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo! W 2023 r. główne zadania polskiej polityki zagranicznej będą zogniskowane na wzmocnieniu bezpieczeństwa kraju, wspieraniu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz kształtowaniu wizerunku Polski jako zaangażowanego i odpowiedzialnego członka wspólnoty międzynarodowej. Głównym i niezmiennym celem polityki zagranicznej będzie zapewnienie bezpieczeństwa państwa, które nabiera szczególnego znaczenia z uwagi na agresję Rosji na Ukrainę. Polska dyplomacja będzie prowadzić aktywne działania na rzecz dalszego utrzymania jedności sojuszniczej wobec działań Rosji oraz dalszych relacji z Rosją, a także na rzecz wzmocnienia obrony sojuszniczej wschodniej flanki NATO. Istotne będą starania na rzecz wdrożenia uzgodnionych na szczycie NATO w Madrycie decyzji, w tym nowej koncepcji strategicznej. Kontynuowane będą działania mające na celu budowanie sprawnej i wiarygodnej współpracy transatlantyckiej w oparciu o spójność polityczną oraz połączone potencjały obronne Ameryki Północnej oraz Europy. Kluczowe znaczenie będzie mieć kontynuacja działań na rzecz utrwalenia i wzmocnienia obecności wojskowej USA w Polsce i w Europie. W 2023 r. polska dyplomacja utrzyma zaangażowanie w rozwój wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony Unii Europejskiej oraz w działania

w ramach tzw. bukaresztańskiej dziewiątki. Będzie również rozwijała współpracę z Rumunią i Turcją zarówno w formie trilogu, jak i dwustronnie. Polska będzie przeciwdziałać przybierającym na sile zagrożeniom hybrydowym poniżej progu wojny, dezinformacji i cyberataków. Jednocześnie będzie intensyfikować prace na rzecz wzmocnienia zarówno odporności systemów krajowych i regionalnych, jak i odporności społecznej.

Utrzymanie i wzmocnienie relacji dwustronnych z partnerami europejskimi pozostaje niezmiennym priorytetem polskiej dyplomacji. W relacjach z Niemcami polska dyplomacja będzie skoncentrowana na utrzymaniu intensywnego dialogu dwustronnego oraz rozwiązaniu istotnych z punktu widzenia Polski spraw dwustronnych. Rozwijane będą relacje z Francją w ramach polsko-francuskiego partnerstwa strategicznego oraz współpraca w ramach Trójkąta Weimarskiego w celu pełnego wykorzystania potencjału tego formatu. Istotne będzie również wzmocnienie relacji z Hiszpanią i Włochami, dialog z Turcją, Grecją i Cyprzem. Grupa Wyszehradzka pozostanie jedną z głównych osi aktywności polskiej polityki zagranicznej. Polska dyplomacja będzie wzmocniać relacje bilateralne z krajami Grupy Wyszehradzkiej zgodnie z polską racją stanu, a także z państwami Bałkanów Zachodnich, pozostając orędownikiem ich akcesji do Unii Europejskiej. Istotnym zadaniem polskiej dyplomacji będzie wzmocnienie współpracy ze Zjednoczonym Królestwem zarówno w wymiarze bilateralnym, jak i multilateralnym. Szczególnego znaczenia w 2023 r. nabierze utrzymanie współpracy w ramach wsparcia dla Ukrainy. Priorytetem pozostanie również zaangażowanie państw należących do inicjatywy Trójmorza w jej praktyczną realizację oraz promocję Funduszu Inwestycyjnego Trójmorza. W 2023 r. celem polskiej dyplomacji pozostanie wzmocnienie wpływu Polski na wspólną politykę zagraniczną i bezpieczeństwa oraz działania na rzecz utrzymania zaangażowania Unii Europejskiej we wsparcie Ukrainy w obliczu agresji Rosji oraz utrzymanie dynamiki procesu akcesyjnego Ukrainy, Gruzji i Republiki Mołdawii do Unii Europejskiej.

W obszarze polityki wschodniej w 2023 r. polska dyplomacja stanie wobec rosnących wyzwań wynikających z agresji Rosji na Ukrainę. Prowadzone będą działania ukierunkowane na

przeciwdziałanie rosyjskiej agresji na Ukrainę. Polska będzie wspierać Ukrainę przede wszystkim w wymiarze politycznym oraz w kontekście jej przyszłej odbudowy. Wobec Rosji będą podejmowane działania na rzecz wzmocnienia sankcji, utrzymania jedności sojuszniczej krajów Unii Europejskiej wobec reżimu sankcyjnego wobec Rosji oraz ograniczenia wpływów Rosji w organizacjach międzynarodowych. Ponadto resort dyplomacji będzie wspierał polską narrację historyczną oraz aktywnie przeciwstawiał się dezinformacyjnym działaniom Moskwy na arenie międzynarodowej. W kontekście relacji z Białorusią aktywność dyplomatyczna Polski będzie ukierunkowana na wsparcie społeczeństwa obywatelskiego oraz na utrzymanie kwestii Białorusi wysoko na agendzie organizacji międzynarodowych, w tym przedstawianie złożoności spraw białoruskich na różnych forach międzynarodowych. Polska będzie kontynuować wsparcie dla euroatlantyckich aspiracji Republiki Mołdawii, budować silne relacje z państwami Kaukazu Południowego i Azji Centralnej. Polska polityka wschodnia w 2023 r. będzie koncentrować się również wokół utrzymania zainteresowania krajów Unii Europejskiej Partnerstwem Wschodnim jako głównym filarem polityki wschodniej Unii Europejskiej.

Priorytetowym zadaniem polskiej dyplomacji w 2023 r. pozostanie utrzymanie wysokiej dynamiki współpracy ze Stanami Zjednoczonymi, a także Kanadą. Kontynuowane będą działania na rzecz utrzymania sprawnej i skutecznej współpracy transatlantyckiej, łączącej potencjał Stanów Zjednoczonych i Europy. Szczególna uwaga zostanie poświęcona współpracy energetycznej, w tym przede wszystkim dostawie surowców.

Azja i Pacyfik pozostaną istotnym kierunkiem polskiej polityki zagranicznej w wymiarze globalnym. Polska dyplomacja będzie brała aktywny udział w debacie dotyczącej budowania wielowymiarowych powiązań między Europą a Azją oraz monitorowała i współkształtowała debatę europejską dotyczącą Chin i relacji Unia Europejska – Chiny z uwzględnieniem polskich interesów gospodarczych i politycznych.

Relacje Polski z państwami Afryki i Bliskiego Wschodu pozostaną wśród strategicznych celów polskiej polityki zagranicznej. Głównym obszarem działań będzie wzmocnienie dwustronnych relacji politycznych i gospodarczych

z państwami regionu oraz wspieranie międzynarodowych wysiłków na rzecz rozwiązania konfliktów w regionie. Na uwagę zasługuje współpraca z Izraelem, w szczególności w obszarze technologii, oraz z państwami Zatoki Perskiej w obszarze współpracy energetycznej.

W odniesieniu do państw Ameryki Łacińskiej i Karaibów celem polskiej dyplomacji pozostanie utrzymanie i rozwój istniejącej współpracy politycznej, w tym na forum organizacji międzynarodowych, oraz wzrost współpracy gospodarczej.

W 2023 r. Polska będzie również promowała szanowanie prawa międzynarodowego oraz porządku opartego na zasadach. Niezmiennie istotną kwestią pozostanie zapewnienie reprezentacji Polski przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka oraz innymi międzynarodowymi organami ochrony praw człowieka. Polska będzie również uczestniczyła aktywnie w pracach Rady Europy. W ramach systemu Narodów Zjednoczonych Polska będzie kontynuować zaangażowanie w kwestie dla Polski priorytetowe: przestrzeganie prawa międzynarodowego, zapobieganie konfliktom, przeciwdziałanie nowym zagrożeniom dla bezpieczeństwa, ochrona ludności cywilnej, w tym grup najbardziej narażonych, oraz będzie uczestniczyć w dialogu na rzecz realizacji celów zrównoważonego rozwoju.

Polska pomoc rozwojowa pozostanie niezwykle istotnym instrumentem polityki zagranicznej. Świadczona będzie również pomoc humanitarna w wypadku wojen, klęsk żywiołowych. Współpraca rozwojowa z Ukrainą skoncentrowana będzie na zapobieżeniu kryzysowi humanitarnemu i działaniach łagodzących wpływ wojny na sytuację ekonomiczno-społeczną Ukrainy. Działania na rzecz Białorusi, Republiki Mołdawii i Gruzji będą skoncentrowane na zapewnieniu stabilności i przewidywalności w otoczeniu Polski. Polska pomoc na rzecz partnerów pozaeuropejskich będzie ukierunkowana na wsparcie wybranych państw w przewidywaniu problemów, z którymi się zmagają, przy jednoczesnym budowaniu pozytywnego wizerunku Polski.

Niezmiennym priorytetem polskiej dyplomacji w 2023 r. będzie współpraca z Polonią i Polakami za granicą. Planowana jest intensyfikacja partnerskiej współpracy RP ze środowiskami polonijnymi w celu włączenia polskiej diaspory do promocji Polski i polskiej racji stanu

za granicą, a także zintensyfikowania relacji gospodarczych i politycznych RP ze światem. Ważnym aspektem działań będzie promocja kultury i oświaty polskiej, w tym propagowanie dwujęzyczności i zwiększenie dostępności nauki języka polskiego. Planowane jest wzmocnienie pozycji języka polskiego jako języka obcego.

Działania polskiej dyplomacji publicznej i kulturalnej będą skoncentrowane na promocji Polski zaangażowanej i inspirującej, Polski silnej swoim dziedzictwem oraz Polski wzmacniającej dialog międzykulturowy. Działania będą ukierunkowane na informowanie o osiągnięciach Polaków poprzez prezentację najbardziej wartościowych zjawisk polskiej kultury i sztuki, popularyzację osiągnięć polskiej nauki, innowacyjności oraz wzmacnianie wizerunku Polski jako kraju europejskiego osadzonego w historii, tradycji i kulturze narodowej oraz przywiązanego do klasycznego katalogu wartości.

Priorytetowym obszarem aktywności polskiej dyplomacji pozostanie dyplomacja ekonomiczna. W tym obszarze istotne będzie zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego Polski poprzez dywersyfikację tras, źródeł i dostaw węglowodorów oraz miks energetycznego, w tym wsparcie dla rozwoju morskiej energetyki wiatrowej oraz wykorzystanie energetyki jądrowej. Zostanie położony nacisk na dalszy rozwój współpracy w ramach inicjatywy Trójmorza, w tym zacieśnienie powiązań infrastrukturalnych, energetycznych i cyfrowych. Działania dyplomacji ekonomicznej będą również zogniskowane na usuwaniu barier administracyjnych i większym otwarciu rynków pozaeuropejskich, a w konsekwencji tworzeniu nowych możliwości eksportowych dla polskich przedsiębiorstw.

W 2023 r. celem pozostanie utrzymanie wysokich standardów udzielania pomocy konsularnej. Pomoc konsularna koncentrowała się będzie na niesieniu pomocy i wspieraniu obywateli polskich za granicą, ze szczególnym uwzględnieniem spraw dotyczących małoletnich obywateli RP, które stanowią nieprzerwanie priorytet polskiej polityki zagranicznej.

W 2023 r. istotnym zadaniem będzie przygotowanie oraz przeprowadzenie głosowania, a także ustalenie wyniku wyborów parlamentarnych za granicą.

Kontynuowana będzie modernizacja służby zagranicznej, w tym poprzez wdrażanie przepisów ustawy z dnia 21 stycznia 2021 r. o służbie

zagranicznej oraz przyjmowanie przepisów wykonawczych do ustawy, rozwijanie oferty szkoleń, realizację aplikacji dyplomatyczno-konsularnej. Prowadzone będą działania na rzecz dalszego zwiększenia obecności obywateli polskich w organizacjach i instytucjach międzynarodowych.

W 2023 r. prowadzona będzie informatyzacja resortu, kontynuowane będą budowy nowych siedzib polskich placówek dyplomatycznych w Berlinie i w Mińsku oraz działania na rzecz utworzenia nowych placówek w Rwandzie i w Sudanie, mają to być ambasady, a także Instytutu Polskiego w Belgradzie, oraz poprawy infrastruktury pozostałych placówek dyplomatycznych i centrali MSZ.

Rozwijany będzie również obywatelski wymiar polskiej polityki zagranicznej przy wykorzystaniu sieci regionalnych ośrodków debaty międzynarodowej.

Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Izbo! Proszę o przyjęcie informacji o projekcie budżetu państwa w części 45 „Sprawy zagraniczne” dotyczących roku 2023. Jednocześnie Ministerstwo Spraw Zagranicznych zapewnia, iż dołoży wszelkich starań, aby środki przyznane w 2023 r. były wydatkowane oszczędnie i racjonalnie. Dziękuję za uwagę.

PRZEWODNICZĄCY BOGDAN KLICH

Dziękuję bardzo, Panie Ministrze.

Czy Kancelaria Prezesa Rady Ministrów chciałaby coś dodać do tej prezentacji?

(*Dyrektor Generalny w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Anna Nałęcz: Nie, dziękujemy.*)

Dziękuję bardzo.

Czy Ministerstwo Finansów ma jakieś uwagi, chciałoby coś dodać do przedstawionej prezentacji? Panie Ministrze?

(*Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Piotr Patkowski: Nie mamy uwag. Dziękujemy.*)

To zapytałem właściwie wszystkich przedstawicieli rządu.

Dziękuję bardzo, Panie Ministrze, za przedstawienie w zasadzie takiego małego exposé, a nie tylko projektu budżetu. Czekamy na duże exposé pana ministra spraw zagranicznych w Sejmie, jak to drzewiej bywało, w okolicach kwietnia, jeśli dobrze pamiętam.

Proszę państwa, zanim otworzę dyskusję, zapytam jeszcze Biuro Legislacyjne o opinię na temat przedstawionego projektu budżetu w tych częściach, które omawiamy.

GŁÓWNY LEGISLATOR
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
ALDONA FIGURA

Bardzo dziękuję, Panie Przewodniczący.
Biuro Legislacyjne nie przedstawia opinii w tym zakresie, co do tej części. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dziękuję bardzo.
Tak też się spodziewałem.

Proszę państwa, otwieram debatę na temat wszystkich tych dokumentów, które mamy w porządku obrad, i bardzo proszę panie i panów senatorów o zapisywanie się do głosu.

Pani senator Jazłowiecka. Bardzo proszę.

SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA

Dzień dobry.
Dziękuję bardzo.

Ja będę miała kilka pytań. Może zacznę od wydatków związanych z informatyzacją, tak naprawdę wydatków inwestycyjnych. Przeznaczacie państwo ponad 10 milionów na zakupy inwestycyjne w kraju, mają być one związane m.in. z rozbudową i modernizacją systemów teleinformatycznych, z zakupem wyposażenia, różnego rodzaju sprzętu i urządzeń systemu zabezpieczenia technicznego, przeznaczone na zakupy samochodów z napędem elektrycznym, klimatyzatorów. Jednocześnie przewidujecie państwo tylko 3 razy więcej środków na zadania inwestycyjne w placówkach zagranicznych, m.in. na inwestycje w ambasadzie w Lizbonie, w Londynie, w Paryżu, finalizujecie adaptację nowych siedzib placówek ambasady w Ułan Batorze, w Abu Zabi, w Chartumie, w Kigali. Również w tych inwestycjach są inwestycje związane z rozbudową i modernizacją systemów

teleinformatycznych i przewidziane zakupy samochodów w tych placówkach.

Chciałabym zapytać, dlaczego tak mało państwo przeznaczacie tych środków na nasze ośrodki, nasze placówki zagraniczne, a tak dużo na ośrodki w Polsce. Jakiego rodzaju zakupy będą dokonywane, że te różnice są tak duże? Jednocześnie chciałabym zapytać, jakie zadania, konkretne zadania państwo nakładacie na nowe placówki, które otwieracie. Mam tu na myśli placówki w Ułan Batorze, w Abu Zabi, w Kigali, w Chartumie. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Panie Ministrze i inni państwo, bardzo proszę o odniesienie się do tych pytań.

PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE
SPRAW ZAGRANICZNYCH
WOJCIECH GERWEL

Dziękuję pani senator za to pytanie.

Rozumiem, że od razu mogę odpowiadać. Tak?

(Przewodniczący Bogdan Klich: Tak by było najprościej.)

Tak. Zaraz też poproszę panią dyrektor, żeby się odniosła do tych wydatków szczegółowych. Jest tu z nami pani dyrektor Mościcka-Dendys z Biura Inwestycji oraz pani dyrektor Sienicka z Biura Finansów.

Jeśli chodzi o zadania nowych placówek, to jest też... Proszę zauważyć, że mamy nową placówkę w Chartumie, w Kigali. To jest też takie wielkie zadanie z jednej strony kreowania naszej narracji w krajach globalnego Południa, gdzie mamy rzeczywiście bardzo intensywne działania Rosji, też w postaci dezinformacji wobec globalnego Południa, m.in. w Afryce. Brak obecności dyplomatycznej w Afryce bardzo to utrudniał. Tak że naturalnie te placówki, będąc tam, na miejscu, będą mogły nasz punkt widzenia promować. To się później przekłada też na głosowanie w Zgromadzeniu Ogólnym ONZ, ma też później przełożenie bezpośrednio na realizację naszych interesów kluczowych, nawet w odniesieniu do sytuacji naszego bezpieczeństwa. Ale

trzeba też mieć na uwadze nasze interesy gospodarcze i w Afryce, i w Azji, i na Bliskim Wschodzie. To też zawsze jest... Ja osobiście zawsze zajmowałem się dyplomacją ekonomiczną i tu też widzę bardzo duże, wielkie znaczenie działalności tych placówek.

A teraz może bym poprosił, jeśli chodzi o ten aspekt finansowy, panią dyrektor o zabranie głosu.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Bardzo proszę, Pani Dyrektor.

DYREKTOR BIURA FINANSÓW
W MINISTERSTWIE
SPRAW ZAGRANICZNYCH
JOLANTA SIENICKA

Dzień dobry państwu.

Jeżeli chodzi o MSZ, to w dużym stopniu kontynuujemy zarówno wydatki w zakresie Biura Informatyki, czyli związane bezpośrednio z informatyzacją naszych systemów, nie tylko tutaj, w Warszawie, ale też w połączeniu ze 170 już placówkami zagranicznymi, jak i wydatki związane z wyposażeniem w sprzęt informatyczny.

Jeżeli chodzi o aspekty remontowe czy adaptacyjne, to kontynuujemy również w miarę możliwości personelu osobowego, tak bym powiedziała, zadania związane z remontami i utrzymaniem placówek. W tym roku także ze względu na sytuację kadrową, jeśli chodzi o nadzór budowlany, zaplanowaliśmy inwestycję w ambasadzie w Lizbonie. Jest to przede wszystkim przebudowa referatu do spraw konsularnych w zakresie zapewnienia dostępu dla osób ze szczególnymi potrzebami. Ambasada w Londynie – odtworzenie i rewaloryzacja zabytkowego kompleksu. To jest kontynuacja prac z roku 2022. Jest to budynek, który jest objęty również nadzorem archiwalnym, w związku z tym musimy tu po prostu spełnić wymogi prawa Wielkiej Brytanii. Kontynuujemy odtwarzanie i rewaloryzację budynku Instytutu Polskiego w Paryżu, a także finalizujemy rozpoczętą bodajże 2 lata temu adaptację nowej siedziby placówki w Valletcie oraz w Ulan Bator. Oczywiście w tym roku zaczniemy przygotowania do rozpoczęcia

inwestycji związanych z otwarciem ambasady w Kigali oraz w Chartumie. Zakładamy też rozpoczęcie w połowie roku prac, jeżeli chodzi o Instytut Polski w Belgradzie.

Równocześnie mamy zaplanowane inwestycje na Szucha, a także na Tanecznej oraz na Karmazynowej. Dotyczą one przede wszystkim zmiany sposobu użytkowania części na Tanecznej, obejmują one przebudowę piątego piętra i instalacji wodno-kanalizacyjnej, która już od kilku lat wymaga remontu, adaptację części parteru budynku magazynowo-biurowego na Tanecznej z dostosowaniem na cele zarówno magazynowe, jak i archiwalne, i przebudowę wartowni wraz ze zmianą sposobu użytkowania oraz termomodernizację budynku. Chcemy również, o ile będzie to możliwe, wejść w pierwszy etap fazy instalacji fotowoltaicznej. Ale to jest na razie w ramach założenia do realizacji zadania. Najpierw będziemy przeprowadzać analizę w postaci ekspertyzy i po prostu zobaczymy, jak będzie wyglądało kontynuowanie zadań w tym zakresie. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dziękuję, Pani Dyrektor.

Ad vocem, jeśli można ad vocem.

Jaki jest aktualny stan prac w Instytucie Polskim w Paryżu? I co państwo zakładają na koniec bieżącego roku? Co zostanie zrobione w tym instytucie? Pytam, bo te prace trwają już bardzo, bardzo długo.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Wojciech Gerwel: Tutaj poprosiłbym panią dyrektor Henrykę Mościcką-Dendys o zabranie głosu.)

Pani Dyrektor, bardzo proszę.

DYREKTOR BIURA INWESTYCJI
W MINISTERSTWIE
SPRAW ZAGRANICZNYCH
HENRYKA MOŚCICKA-DENDYS

Dzień dobry państwu.

Henryka Mościcka. Ja mam przyjemność kierować Biurem Inwestycji w Ministerstwie Spraw Zagranicznych.

Dziękuję, Panie Przewodniczący, za to pytanie.

Szanowni Państwo!

Sytuacja w Paryżu wygląda faktycznie tak, że mniej więcej od 2 lat prowadzimy projekt przygotowań do uruchomienia fizycznej przebudowy tego obiektu, który państwo pewnie z przeszłości pamiętacie jako budynek instytutu. Mamy nadzieję... Mamy w tej chwili sfinalizowane prace projektowe i liczymy na to, że w przyszłym roku uda się wyłonić wykonawcę i uruchomić fizycznie prace budowlane w tym obiekcie, które potrważą, jak zakładamy, mniej więcej 2 lata. Tutaj dla nas poważnym wyzwaniem jest sytuacja na rynku budowlanym właściwie w całej Europie. W tej chwili mówi się o tym, że nadchodzi kryzys, ale jeszcze do niedawna działaliśmy w realiach dużej hossy, co powodowało nie tylko wzrost kosztów, zwłaszcza kosztów pracy, ale też sprawiało, że musieliśmy bardzo, powiedzielibym, rozsądnie i racjonalnie planować nasze zamierzenia budowlane, ponieważ w realiach wysokiej konkurencyjności mieliśmy też spore problemy z pozyskiwaniem wykonawców, którzy byliby zainteresowani naszymi projektami.

Pani dyrektor Sienicka podkreśliła to już w swojej wypowiedzi, że w większości przypadków, gdy idzie o obiekty w zasobie Ministerstwa Spraw Zagranicznych, obiekty własne Skarbu Państwa, mówimy o obiektach historycznych, objętych ochroną konserwatorską, więc tutaj mamy też taką sytuację, że proces uzgodnień jest zwykle znacznie dłuższy, niż pierwotnie by się wydawało, a grono wykonawców stosownie do tego się zmniejsza, bo nie wszystkie firmy są gotowe rozmawiać z nami o tego typu projektach. Tutaj działamy zawsze w zgodzie z prawem zamówień publicznych, co też powoduje, że te procesy się nieco wydłużają. Staramy się zapewnić maksymalną transparentność i konkurencyjność, i też zawsze państwa o tym informujemy.

Jeśli państwo pozwolicie, to jeszcze do pierwszego pytania pani senator dodam dwa zdania, bo chciałabym, żeby to wybrzmiało. Pan minister już to podkreślał. Dla nas w bieżącym roku najważniejszym projektem do sfinalizowania jest tocząca się budowa w Berlinie. Liczymy, że ten proces budowlany zakończy się w III kwartale bieżącego roku. Za tym idzie ambasada w Mińsku. A kolejne projekty, rozpoczynające się, od Londynu, przez Paryż, po Madryt, o którym jeszcze nie było mowy, to są projekty niejako w dalszej kolejności. Otwarcia nowych placówek to są faktycznie zwykle adaptacje powierzchni

biurowej i one są nieco prostsze. Jesteśmy na finale adaptacji powierzchni biurowej dla nowej ambasady w Valletcie, która została bodaj 3 lata temu powołana do życia. Jeśli chodzi o Ułan Bator, to liczymy, że zakończymy tę adaptację. Mówiliście państwo o Abu Zabi. Tu tylko precyzuję, że to nie jest otwarcie nowej ambasady, tylko przeprowadzka do nowej siedziby, placówka przeprowadza się do nowego miejsca.

Padło jeszcze pytanie o samochody. Tutaj wyczytałam czy raczej usłyszałam niepokój w głosie pani senator. Zatem uspokajam, że za granicą samochody wymieniamy sukcesywnie, więc te plany zakupowe są wieloletnie i staramy się je zawsze kształtować stosownie do tego, jakie posiadamy zasoby finansowe. Mamy też serię samochodów do wymiany na placówkach w tym roku. To jest nieco mniejsza grupa, ale to też wynika trochę z obiektywnych przyczyn, gdyż sporo samochodów wymieniliśmy w ostatnich 2–3 latach i w związku z tym ten proces nieco wyhamuje w tym roku. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Dziękuję bardzo.
Pani Senator, proszę.

**SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA**

Ja dziękuję bardzo. Szczególnie dziękuję za te ostatnie wyjaśnienia, bo być może zostałam źle zrozumiana. Dla mnie zaskakujące jest to, że w placówkach zagranicznych przeznaczamy na procesy inwestycyjne tak niedużą część w stosunku do części przeznaczanej na procesy inwestycyjne w kraju. Stąd byłam bardzo ciekawa, z czego wynika ta różnica. Rozumiem z wyjaśnień państwa, że te procesy inwestycyjne za granicą to są przede wszystkim jakieś etapy, to nie są całościowe zadania, albo coś rozpoczynamy, albo kończymy, stąd te różnice. Dziękuję bardzo. Ja mam nadzieję, że państwo przestrzegacie tu prawa zamówień publicznych, bo uważam, że jest to szalenie istotne.

W swoich materiałach piszecie państwo również o tym, że przygotowujecie się do procesów inwestycyjnych w Ukrainie. Chciałabym się

dowiedzieć, co to za procesy, o jakich procesach inwestycyjnych państwo tutaj piszecie. To może tyle. Za chwileczkę znowu poproszę o głos. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dziękuję.
Panie Ministrze?

PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE
SPRAW ZAGRANICZNYCH
WOJCIECH GERWEL

Tak, Pani Senator, bardzo dziękuję za te uwagi.

Jeśli chodzi o takie procesy w centrali, to muszę powiedzieć, już jako osoba, która w MSZ pracuje 15 lat, że informatyzacja i takie procesy, które usprawniają nam pracę, później się przekładają na naszą działalność na całym świecie, bo sprawniej możemy działać, przyczyniają się do tego nawet procesy informatyczne.

A jeśli chodzi o prawo zamówień publicznych, to oczywiście, absolutnie jest to zasada, to jest podstawa, absolutnie musimy się do niego stosować i zachować pełną transparentność.

Jeśli chodzi o procesy inwestycyjne w Ukrainie, to nie wiem, czy pani dyrektor może...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

To może...

(Dyrektor Biura Finansów w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Jolanta Sienicka: Przepraszam, nie możemy tego fragmentu o Ukrainie...)

(Wypowiedź poza mikrofonem)

To proszę sekundę poczekać, ja jeszcze dopytam o parę...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Pani senator ma jeszcze głos, zanim sobie go udzielię.

Bardzo proszę.

SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA

Tak.

Jeszcze wracając do tych spraw związanych z inwestycjami, powiem, że ogromnie mnie cieszy to, że państwo przewidujecie modernizację systemów teleinformatycznych, z tego względu, że jesteśmy w roku wyborczym i pamiętam nieprawdopodobne problemy z umożliwianiem naszym obywatelom uczestnictwa w wyborach. Mam nadzieję, że w tej chwili te procesy już są na tyle zaawansowane i ta modernizacja na tyle jest realizowana, że z takimi problemami nie będziemy się już spotykali.

A jeszcze wracając do drugiej części mojego pytania odnośnie do ambasad na kontynencie afrykańskim, powiem, że oczywiście jest to, że również obecność na tym kontynencie jest dla nas szalenie istotna, ale ponieważ jest to wyjątkowy kontynent, stąd było moje pytanie o to, jakie zadania, jakie konkretne zadania państwo przewidujecie, nie te standardowe, tylko takie ponadstandardowe, żeby rzeczywiście tam zaistnieć i zaistnieć właśnie m.in. od strony inwestycyjnej, od strony gospodarczej. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Panie Ministrze?

PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE
SPRAW ZAGRANICZNYCH
WOJCIECH GERWEL

Pani Senator, jeszcze raz bardzo dziękuję.

Rzeczywiście Afryka jest kontynentem szczególnym pod wieloma względami. Ja pamiętam, przed laty też zajmowałem się rozwijaniem takiego projektu „Go Africa”. Już wtedy staraliśmy się pokazać polskim biznesmenom potencjał tego kontynentu. Niedawno wrócili z Kigali pan wiceminister Piechowiak z wiceministrem Jabłońskim. Wiem, że to była bardzo dobra wizyta też pod kątem gospodarczym. Tak że tutaj te tematy są już bardzo szczegółowo... Mnie tam nie było, ja teraz nie odpowiadam akurat za Afrykę i Bliski Wschód, ale wiem, że to była bardzo dobra wizyta, także dla polskich przedsiębiorstw. Tam jest bardzo znaczny potencjał współpracy. Warto też odnotować, że Rwanda głosowała też bardzo dobrze, jeśli chodzi o Ukrainę...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak, w ONZ.

A tam w okolicy dzieją się bardzo złe rzeczy, w Kongo. Trzeba mieć też na uwadze presję migracyjną, która jest gdzieś z tej Afryki Subsaharyjskiej. W Chartumie też jest znaczący potencjał. Ja jeszcze nie znam szczegółów współpracy z Chartumem, ale jest to niezwykle ciekawy kierunek pod wieloma względami.

SENATOR

DANUTA JAZŁOWIECKA

Panie Ministrze, to ja nie będę pana męczyła. Ja bym poprosiła o informację na piśmie na temat tych nowych placówek i w ogóle placówek w Afryce, o tym, jakie zadania państwo przewidujecie, bo przyznam, że czasami miejsca, które państwo wyznaczacie, są dla mnie zaskakujące, ale być może czegoś nie wiem. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY

BOGDAN KLICH

Może bym rozszerzył tę prośbę pani senator o przedstawienie na piśmie też tej ważnej informacji, którą mianowicie pani dyrektor Mościcka-Dendys przedstawiła, o zakończeniu w III kwartale tego roku, wreszcie, po tak wielu latach, prac inwestycyjnych w ambasadzie polskiej w Berlinie oraz o przedstawienie także na piśmie tej informacji, o którą prosiłem, odnośnie do Instytutu Polskiego w Paryżu. A jeśli również państwo planują, co byłoby bardzo wskazane, jakąkolwiek modernizację skrzydeł naszej ambasady w Paryżu, to też bym prosił o informację na ten temat, ponieważ tym... O głównym korpusie to tak, ale skrzydłom akurat modernizacja bardzo się należy. To prosilibyśmy o taką informację na piśmie.

Czy do pozostałych wątków, o które pytała pani senator, państwo chcieliby się jakoś w tej chwili jeszcze odnieść, czy to pozostawimy?

Pozostawimy to w takim razie do odpowiedzi pisemnej. Dobrze.

Państwo Senatorowie zdalnie obradujący, zapraszam do zadawania pytań. Wiem, że pan senator Kazimierz Kleina chciał o coś zapytać, ale jeszcze nie zapytał.

Panie Senatorze?

Nie słyszę...

(Głos z sali: Jest pan senator...)

Jest pan senator, tak?

Ja w takim razie, skoro nie możemy się połączyć, w imieniu pana senatora Kazimierza Kleiny zapytam o to, o co chciał zapytać.

Mianowicie czy jest taki plan, aby przynajmniej część tych środków, którymi zawiadywał wcześniej Senat, a które były przeznaczone na współpracę z Polonią, przywrócić, że tak powiem, pod władztwo Senatu, a jeżeli takiego planu nie ma, to dlaczego?

PODSEKRETARZ STANU

W MINISTERSTWIE

SPRAW ZAGRANICZNYCH

WOJCIECH GERWEL

Ja niestety nie wiem. Będę musiał poprosić panią dyrektor, żeby powiedziała, czy zna te plany. Tutaj się też wytłumaczę, że jestem na tym nowym stanowisku od paru tygodni...

(Przewodniczący Bogdan Klich: Ma pan szczęście, Panie Ministrze.)

...i po prostu nie śledziłem tego tematu. Ale może pani dyrektor... Nie wiem, może ktoś inny, może... Jest pani dyrektor Aleksandra Kucy z Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą. Może by mogła zabrać głos?

PRZEWODNICZĄCY

BOGDAN KLICH

Bardzo proszę.

Pan minister ma szczęście, dlatego że to jest w tej Izbie najbardziej walkowany temat spośród wszystkich tematów dotyczących spraw międzynarodowych. Ma pan szczęście, że wcześniej pana to ominęło.

Pani Dyrektor, bardzo proszę.

ZASTĘPCA DYREKTORA

DEPARTAMENTU WSPÓŁPRACY

Z POLONIĄ I POLAKAMI ZA GRANICĄ

W MINISTERSTWIE

SPRAW ZAGRANICZNYCH

ALEKSANDRA KUCY

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Dziękuję za głos.

Nie znam takich planów, żeby środki, które w tej chwili pozostają w gestii Ministerstwa Spraw Zagranicznych na działalność z zakresu współpracy z Polonią i Polakami za granicą, miały być... miało być zmienione, przeorganizowane ich przekazywanie, dystrybuowanie. Jedyne, co mogę powiedzieć, to to, że dokładamy wszelkich starań, żeby te środki na tę działalność, na współpracę z Polonią były wydatkowane zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zgodnie z założeniami rządowego programu współpracy z Polonią i Polakami za granicą.

Tutaj chciałabym też troszeczkę się pochwalić. Mianowicie środki, które były przeznaczone na infrastrukturę polonijną, bo tylko ta część z zakresu środków, które wcześniej były w dyspozycji Senatu, jest w dyspozycji Ministerstwa Spraw Zagranicznych... Konkurs został rozstrzygnięty przez Bożym Narodzeniem, wyniki zostały ogłoszone, co pozwoli grantobiorcom na to, że będą mieli praktycznie rzecz biorąc rok na przeprowadzenie inwestycji polonijnych. Już w styczniu powinny być popodpisywane wszystkie umowy z grantobiorcami. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Dziękuję bardzo.

Czy pan senator Kleina chciałby w tej sprawie zabrać głos?

Nie słyszę pana senatora.

W związku z tym pozwólcie państwo, że ja zapytam o parę rzeczy. W związku z tym założeniem, że w budżecie znajduje się potwierdzenie bądź zaprzeczenie tych wszystkich priorytetów, które są wcześniej opisane, po pierwsze, chciałbym zapytać o to, jak wygląda sprawa zaangażowania naszego kraju w pomoc dla Ukrainy, jak będzie wyglądała ta sprawa w przyszłym, właściwie w bieżącym roku, w roku 2023. Pytam o różne wymiary tego zaangażowania, począwszy od zaangażowania rzeczowego, po zaangażowanie finansowe, a w ramach zaangażowania finansowego o różne cele, poczynając od wsparcia budżetowego, czyli makroekonomicznego, a skończywszy na wsparciu wojskowym. To jest tak, że w danych, które publikują zarówno Unia Europejska, jak i państwa członkowskie, w tzw. Team Europe nas nie ma, mowa jest tutaj oczywiście o środkach finansowych przeznaczonych

na wsparcie budżetu Ukrainy, podczas gdy we wszystkich innych danych dotyczących wsparcia dla Ukrainy Polska występuje, jeśli dobrze pamiętam, na czwartym lub na piątym miejscu po Stanach Zjednoczonych, po Wielkiej Brytanii, po Niemczech, które awansowały z czwartego na trzecie miejsce, jest Polska, i to w liczbach bezwzględnych. Prawda? W związku z tym, po pierwsze, zachęcam rząd do tego, żeby korygował wszelkie tabele, a po drugie, do tego, żeby jasno przedstawiał nasze zaangażowanie, tak jak ono zostało zaplanowane na rok 2023. Z kolei z innych danych, które także były przedstawiane na tej sali, wynika, że zaangażowanie Unii Europejskiej i państw członkowskich w roku ubiegłym było gigantyczne, tzn. 19 miliardów 700 milionów euro, jak mówię, z budżetu Unii Europejskiej oraz z budżetu państw zainteresowanych wsparciem, w tym z samego budżetu unijnego, jeśli dobrze pamiętam, 12 miliardów 400 milionów. W związku z tym różnica między tymi prawie 20 miliardami euro a tymi 12,4 miliardami euro to jest zaangażowanie finansowe ze strony państw członkowskich. A tam Polski nie ma, w tych wyliczeniach Polski nie ma.

Drugą sprawą pozabudżetową jest to, gdzie Polska jest obecna, tzn. zaangażowanie rzeczowe, przekazywanie sprzętu wojskowego dla walczącej armii ukraińskiej. No niezwykle widoczne, powiedziałbym, spektakularne, częściowo pokrywane z European Peace Facility. Chciałbym wiedzieć, jak państwo to planują na przyszły rok, jak to zaangażowanie będzie refundowane przez Unię Europejską w przyszłym roku. To tyle, jeżeli chodzi o Ukrainę.

Teraz tak. W części budżetowej 84 „Środki własne Unii Europejskiej” jest mowa o składce członkowskiej, która została wyliczona na kwotę nieco ponad 33 miliardów zł, ale która jest wyliczona jako niższa w stosunku do roku 2022 i to niższa znacząco, bo o 2 miliardy 186 milionów zł. Chciałbym wiedzieć, czy to jest ostateczne wyliczenie wysokości naszej składki członkowskiej do budżetu Unii Europejskiej na bieżący rok i jakie są spodziewane, że tak powiem, wpłaty z budżetu Unii Europejskiej do naszego budżetu z wyłączeniem środków z KPO, z wyłączeniem środków z Krajowego Planu Odbudowy. Myślę, że to jest ważne, żeby nasi słuchacze, ludzie oglądający posiedzenie tej komisji poznali, jak wygląda ten bilans korzystny dla Polaków i Polek. I może to te 2 grube sprawy, Panie Ministrze,

tyle na początek. Bardzo proszę. Oczywiście pan minister Patkowski też jest proszony o wsparcie w tym zakresie.

Panie Ministrze?

**PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE
SPRAW ZAGRANICZNYCH
WOJCIECH GERWEL**

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Oczywiście tutaj będę prosił Ministerstwo Finansów o zabranie głosu, ewentualnie również panią dyrektorkę Karolinę Krupę z Departamentu Współpracy Rozwojowej.

Mam też taką ogólną uwagę, że rzeczywiście ta nasza pomoc jest wielowymiarowa, więc ma ona bardzo wiele odnóg, jest ta odnoga militarna, oczywiście pomagamy Ukrainie, jeśli chodzi o sprzęt wojskowy, w bardzo szerokim zakresie, funkcjonujemy też jako taki hub, udzielamy pomocy humanitarnej, teraz to są też kwestie energetyczne. Może z mojej strony, reprezentując MSZ, chciałbym po prostu podkreślić, jak bardzo aktywni jesteśmy dyplomatycznie, działając na rzecz Ukrainy we wszelkich możliwych miejscach, we wszystkich krajach i we wszystkich organizacjach międzynarodowych. Ja niedawno wróciłem z Nowego Jorku, gdzie przemawiałem też w Radzie Bezpieczeństwa ONZ. Tam niejako na marginesie tego wszystkiego spotkałem się z ministrem spraw zagranicznych Indii i też rozmawialiśmy o Ukrainie. I widziałem też, jak bardzo aktywni są nasi dyplomaci na miejscu. Jesteśmy wszędzie. Nasze przedstawicielstwo w UNESCO też bardzo mocno działa na rzecz współpracy, jeśli chodzi o pomoc w ochronie zasobów kulturowych czy też tutaj... W każdym razie chciałem po prostu podkreślić tę naszą bardzo silną aktywność.

A jeśli chodzi o te wszystkie bardzo ważne sprawy finansowe, o które pan przewodniczący pytał, to poproszę może najpierw przedstawiciela Ministerstwa Finansów o zabranie głosu.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Dziękuję.

Pan minister Piotr Patkowski.

Panie Ministrze, bardzo proszę.

**PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE FINANSÓW
PIOTR PATKOWSKI**

Dziękuję.

Panie Przewodniczący! Szanowna Komisjo! Szanowni Państwo Senatorowie!

Co do ogólnych kosztów to trochę się dziwię, że pan minister z MSZ takich danych nie ma, bo to są dane, które ma MSZ, to MSZ udziela pomocy zagranicznej, a nie Ministerstwo Finansów, więc to pan minister powinien takimi danymi dysponować.

My jako Ministerstwo Finansów wiemy, jakie są koszty pomocy obywatelom Ukrainy, którzy przybyli po 24 lutego na teren Rzeczypospolitej. To są koszty, które były wyznaczone w Funduszu Pomocy obywatelom Ukrainy. Ten fundusz zamknął się w roku 2023 w kwocie ponad 14 miliardów zł. Dokładnej sumy teraz nie pamiętam, ale jest to niewiele ponad 14 miliardów zł. Z taką kwotą zamknęliśmy ten fundusz. Na fundusz przede wszystkim składały się wydatki ministra właściwego do spraw wewnętrznych i administracji związane z udzielaniem schronienia, organizacją punktów pobytowych, ale także pracą służb. Nie mniejsze koszty były poniesione przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych i ministra rodziny. One się z kolei wiązały z udzielaniem świadczeń społecznych, takich jak 500+, tzw. powitalnym, czyli 300 zł dla każdego obywatela Ukrainy i innymi programami społecznymi. One realizowane są już w mniejszej skali, ale także ważyły na tym funduszu. Trzecim ważnym źródłem były środki uruchamiane przez ministra finansów na wniosek ministra edukacji narodowej. One wynikały z finansowania samorządów w ramach podwyższonej dotacji subwencji oświatowej, chodziło o dofinansowanie przyjmowania dzieci ukraińskich. To były główne wydatki. Były też pomniejsze, takie jak u ministra infrastruktury, w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. W nich się także mieściły wydatki nie tylko przeznaczone... To być może Kancelaria Prezesa Rady Ministrów może to szerzej opisać, bo w części „Kancelaria Prezesa Rady Ministrów” był akurat wyjątek związany z tym, o czym mówię, ponieważ te środki nie były kierowane tylko i wyłącznie do obywateli Ukrainy będących na terenie Rzeczypospolitej po 24 lutego, ale były tam

także działania, które podejmowano w związku z pomocą Ukrainie poza terenem. To były działania, o których my jako Ministerstwo Finansów wiemy. One były głównie skierowane do obywateli Ukrainy, którzy tutaj przyjechali po 24 lutego zeszłego roku. Ale szczegóły co do pomocy zewnętrznej to ma albo MSZ, albo KPRM, więc myślę, że tutaj dyrektorzy, jeśli nie pan minister, powinni być gotowi do udzielenia odpowiedzi.

Ważna kwestia, jak wygląda koszt brutto i netto tych świadczeń, ponieważ praktycznie nie otrzymaliśmy na to środków bezzwrotnych ze strony Komisji Europejskiej. Dostaliśmy trochę środków zwrotnych, co też jest warte odnotowania, bo zawsze to poprawia pozycję płynnościową i pożyczkową Polski. Niemniej realia odbiegły od tego, co było zapowiedziane przez Komisję Europejską, która zapewniała wsparcie Polski w przyjmowaniu uchodźców. Niestety, praktycznie żadnego takiego wymiernego wsparcia nie dostaliśmy.

Pamiętajmy też o jednym. Specjalnie mówię o tym koszcie brutto, bo oczywiście koszt netto jest trochę niższy, jeśli weźmie się pod uwagę to, że ci, którzy tutaj przyjechali po 24 lutego, odprowadzają podatki w Polsce. Oczywiście musimy się opierać na estymacjach, bo nie jest to wprost wydzielone, ale pamiętajmy, że ten koszt netto jest niewiele niższy od kosztu brutto. Wynika to z tego, że często osoby, które tu przyjechały, nie podejmowały zatrudnienia, były to często matki z dziećmi, więc nie miały możliwości odprowadzania podatków. Rozróżnijmy te 2 grupy, bo oczywiście jest w Polsce bardzo pokaźna grupa obywateli Ukrainy, która odprowadza podatki, głównie PIT, jednak są to osoby, które były w Polsce już przed 24 lutego. Pamiętajmy, że te osoby, które przyjechały po 24 lutego, często nie mają jeszcze możliwości podejmowania pracy. Proszę nie traktować tego jako jakiegokolwiek negatywnego aspektu tej sprawy, po prostu chciałbym, żeby dla pełnego obrazu była świadomość tej sprawy, bo trochę nam to umyka. Oczywiście nie mamy wątpliwości, że koszt, który ponieśliśmy, jest w pełni moralnie słuszny, niezależnie od tego, że Komisja Europejska nie robi tego, do czego się zobowiązała. Jest to oczywiście moralnie słuszne i w żaden sposób to się nie zmienia, ale uważam, że warto było dodać kilka przepisów do tej kwoty. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Muszę powiedzieć, że już tradycją w przypadku tego rządu staje się publiczna polemika ministrów. Jak się okazuje, schodzi ona na szczeble niższe, także na szczebel wiceministerialny, co znaczy, że Polska staje się coraz bardziej resortowa. Szkoda.

Ja nie uzyskałem odpowiedzi na to ważne pytanie odnośnie do zaplanowanych na rok 2023 wydatków na wsparcie dla Ukrainy w różnych wymiarach. Czy jeszcze ktoś z państwa chciałby coś dodać?

Widzę, że pan minister chciałby coś dodać, ale i tak będę prosił później o informację na ten temat na piśmie.

Pan wiceminister spraw zagranicznych. Bardzo proszę.

**PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE
SPRAW ZAGRANICZNYCH
WOJCIECH GERWEL**

Tak. Ja chciałem, zgodnie z moją zapowiedzią, najpierw poprosić o wypowiedź Ministerstwo Finansów, a później poprosić panią dyrektor Karolinę Krupę z Departamentu Współpracy Rozwojowej MSZ o zabranie głosu. Panie Ministrze, po prostu zgodnie z kurtuazją poprosiłem najpierw pana o zabranie głosu, ale oczywiście jako MSZ chcemy jeszcze więcej powiedzieć.

Poproszę, Pani Dyrektor.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Bardzo proszę, Pani Dyrektor.

**DYREKTOR DEPARTAMENTU
WSPÓŁPRACY ROZWOJOWEJ
W MINISTERSTWIE
SPRAW ZAGRANICZNYCH
KAROLINA KRUPA**

Dzień dobry.

Karolina Krupa, Departament Współpracy Rozwojowej MSZ.

Szanowni Państwo!

Bardzo, bardzo dziękuję za te pytania.

Jeżeli chodzi o pomoc dla Ukrainy, zarówno w roku ubiegłym, jak i planowaną pomoc, to ja może odniosę się do tego obszaru, którym zajmuje się mój departament, czyli pomocy rozwojowej i humanitarnej. W ubiegłym roku jako Ministerstwo Spraw Zagranicznych zorganizowaliśmy konkurs dotacyjny pod nazwą „Pomoc humanitarna”, w ramach którego polskie NGO uzyskały dofinansowanie, w większości finansowanie działań humanitarnych w odniesieniu do Ukrainy, ale też ukraińskich uchodźców na terytorium Polski. Podobne działania planujemy również w roku bieżącym. Dodatkowo realizujemy czy też planujemy działania o charakterze strictly rozwojowym, czyli kontynuację naszego wsparcia dla Ukrainy w zakresie jej reform, w tym momencie już reform mających na celu integrację europejską. Planujemy dalszą współpracę naszych administracji. Tak więc tego typu działania na pewno będą kontynuowane.

Ze względu na skalę potrzeb oczywiście środki przeznaczone na pomoc przez MSZ będą pochodziły nie tylko z budżetu przeznaczonego na pomoc rozwojową. Tak jak pan przewodniczący wspominał, będzie to także pomoc wojskowa. Ja niestety nie jestem w stanie podać danych na ten temat ani żadnych szczegółów dotyczących zaangażowania Polski w European Peace Facility, ale oczywiście jesteśmy w stanie dostarczyć tego typu informację po posiedzeniu. No, nie ma tutaj z nami dzisiaj przedstawiciela Departamentu Polityki Bezpieczeństwa, który akurat odpowiada za kwestię tego typu wsparcia. Takie holistyczne dane na pewno jesteśmy w stanie zapewnić Wysokiej Komisji.

Oczywiście pomoc dla Ukrainy to jest dużo szersze przedsięwzięcie. Wychodzimy tutaj poza sam MSZ. Tak jak wspominał już pan minister Patkowski, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów i podlegająca jej Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych również odgrywają olbrzymią rolę we wspieraniu Ukrainy. RARS odpowiada za transporty pomocy humanitarnej, pomocy rzeczowej liczonej w setkach tysięcy ton. Oczywiście my mamy tego typu dane i wstępne podsumowania za ubiegły rok i również będziemy w stanie je państwu dostarczyć. A jak sytuacja będzie się kształtowała w roku 2023? Reagujemy stosownie do potrzeb, które spływają codziennie od strony ukraińskiej czy to z poziomu rządowego, czy

to od przedstawicieli ukraińskich administracji okręgowych. Zatem reagujemy na bieżąco. Jeżeli chodzi nawet o szacunki, to jest nam je trudno w tym momencie przedstawić, ponieważ sytuacja jest dynamiczna, zmienia się każdego dnia. Także charakter potrzeb się zmienia, bo w tym momencie odchodzimy... Zmieniają się też proporcje w dostarczanej pomocy. W tym momencie skupiamy się bardzo mocno na pomocy związanej z tzw. winteryzacją, czyli pomocy osobom wewnątrznie przesiedlonym, ale też pomocy państwu ukraińskiemu w radzeniu sobie z takimi, a nie innymi warunkami pogodowymi oraz z reagowaniem na braki wynikające z ataków rosyjskich na krytyczną infrastrukturę energetyczną. Tak więc oprócz np. żywności, leków dostarczamy też agregaty prądowłórcze i tego rodzaju sprzęt.

Jeżeli chodzi o pomoc makrofinansową, generalnie odzwierciedlenie polskiej pomocy w statystykach Komisji Europejskiej, to chciałabym zapewnić, że nasze dane czy dane odnoszące się do polskiej pomocy wydają się niepełne. Może to wynikać z takiego troszeczkę chaotycznego podejścia Komisji Europejskiej do zbierania tych danych. My tam, gdzie możemy, gdy docierają do nas zapytania, staramy się przedstawiać skalę polskiej pomocy, jednak sama komunikacja z poszczególnymi dyrekcjami generalnymi Komisji Europejskiej nie wygląda tak, jakbyśmy sobie tego życzyli. Inaczej sytuacja się przedstawia np. w przypadku OECD, która opublikowała niedawno Migration Outlook, z której jasno wynika, że Polska jest na pierwszym miejscu, jeżeli chodzi o skalę wsparcia dla Ukrainy i Ukraińców, w całej Unii Europejskiej. Na pewno jest konieczna poprawa, jeżeli chodzi o wymianę informacji z Komisją Europejską, ale chciałabym zapewnić, że to, że w niektórych opracowaniach nie figurujemy, wynika też z tego, że być może one nie dotyczyły całłościowego, rocznego ujęcia i dopiero teraz, po zamknięciu roku 2022, będziemy w stanie w pełni wymienić się danymi.

Jeżeli chodzi o udział Polski w pomocy makrofinansowej, to być może pan minister Patkowski nie wspominał, że Polska będzie uczestniczyć w instrumencie wsparcia finansowego dla Ukrainy na 2023 r. w formie preferencyjnych pożyczek udzielanych w ramach unijnego instrumentu pomocy makrofinansowej, tzw.

MFA+. Za te kwestie odpowiada Ministerstwo Finansów i rada ECOFIN, ale w tym też jesteśmy i będziemy.

I ostatnia kwestia: nasza składka. Ja pozwolę sobie się odnieść tylko do tej części składki do budżetu, która dotyczy pomocy rozwojowej i prognoz. To nie jest tak, że nasza składka czy nasz udział się zmniejsza. Nasza składka na instrumenty pomocowe to jest dokładnie kwota składki do budżetu ogólnego Unii Europejskiej, w tym momencie szacowanego na 4,26%. Z tego klucza przeznaczamy m.in. środki na rzecz Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej „Globalny wymiar Europy”; długa nazwa, w skrócie mówimy o tym instrumencie NDICI. I z tychże środków finansowana jest unijna pomoc rozwojowa, czyli wsparcie Unii Europejskiej dla państw członkowskich. Do ubiegłego roku oprócz tego istotnego instrumentu funkcjonował instrument pozabudżetowy, czyli Europejski Fundusz Rozwoju, który był stricte skorelowany z umową z Kotonu. To porozumienie wygasło – w tej chwili jesteśmy w okresie przejściowym przed zawarciem nowego – i działania w ramach tego porozumienia nie będą już finansowane instrumentem pozabudżetowym, tylko w ramach wspomnianego przez mnie NDICI. W związku z tym, że instrument zakończył swoją działalność, nie są w jego ramach zaciągane już żadne nowe zobowiązania i instrument jest wygaszany, składki państw członkowskich są coraz niższe, bo one są przeznaczone tylko i wyłącznie na realizację już zaciągniętych zobowiązań. Stąd, gdy się patrzy na liczby bezwzględne, może się wydawać, że nasze zaangażowanie jest mniejsze, jednak to wynika ze struktury czy z układu instrumentów rozwojowych Unii Europejskiej, które się zmieniają.

Jeżeli chodzi o to, ile środków trafia z powrotem do Polski, to akurat środki z tego instrumentu nie trafiają do nas, bo tak jak wspomniałam, one przeznaczone są na wsparcie państw rozwijających się, czyli państw biorców oficjalnej pomocy rozwojowej. Polska takim państwem nie jest. Rozumiem jednak, że w pytaniu chodziło raczej o inne instrumenty unijne, którymi powinniśmy być wspierani, jeżeli chodzi o utrzymanie uchodźców, ale pan minister Patkowski już się odniósł do tej kwestii.

(Przewodniczący Bogdan Klich: W pytaniu...)

Nie wiem, czy pominęłam jakieś pytanie...

PRZEWODNICZĄCY BOGDAN KLICH

Pani Dyrektor, w pytaniu chodziło o członkostwo Polski w Unii Europejskiej, nie członkostwo resortu takiego czy innego, tylko o członkostwo Polski w Unii Europejskiej. Mamy precyzyjną informację o składce Polski do budżetu ogólnego Unii Europejskiej i chcemy po prostu wiedzieć, jakie są planowane wpływy z budżetu ogólnego Unii Europejskiej dla Polski. O to pytam.

Proszę pana ministra o niełatwą misję, mianowicie o bycie koordynatorem informacji pisemnej dla nas, dla naszej komisji, także dotyczącej tych kwestii.

Zanim poproszę jeszcze panią dyrektor generalną z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów o rozszerzenie tych informacji, powiem, że bardzo bym prosił o informację o tym, jak Polska skorzysta z wpłat z Unii Europejskiej w najbliższym roku, a nie o tym, co przejdzie przez ministerstwo X, Y czy przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów. W tej komisji generalnie uważamy, Pani Dyrektor, że wyodrębnienie polityki europejskiej i przeniesienie jej z MSZ do KPRM było błędem. Ale skoro tak się stało, to bardzo proszę panią dyrektor o przekazanie nam informacji na temat tego bilansu korzyści dla naszego kraju.

DYREKTOR GENERALNY KANCELARII PREZESA RADY MINISTRÓW ANNA NAŁĘCZ

Panie Przewodniczący, ja bardzo przepraszam, ale co do ocen, czy błędem było przeniesienie części obejmującej nasze członkostwo w Unii Europejskiej do kancelarii, nie będę się wypowiadała, bo były to decyzje poza mną. Jeśli chodzi o bilans, to też konkretnych danych nie podam, możemy odnieść się do tego pytania na piśmie.

Ja bardziej chciałabym odnieść się do pytania dotyczącego pomocy Ukrainie i funduszu na rzecz pomocy Ukrainie, który na przyszły rok został zaplanowany w kwocie ponad 8,5 miliarda zł. Bo planujemy kontynuować tę pomoc humanitarno-medyczną. Jako Kancelaria Prezesa Rady Ministrów za pośrednictwem Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych rzeczywiście udostępniamy tę pomoc w postaci leków, żywności, odzieży, najpotrzebniejszych rzeczy,

jak chociażby miasteczek kontenerowych czy przychodni kontenerowych, żeby zabezpieczyć te najbardziej podstawowe potrzeby osób, które przebywają na terenie działań wojennych. Taką dużą pomocą, którą świadczymy, również z udziałem Zespołu Pomocy Humanitarno-Medycznej, we współpracy z Ministerstwem Zdrowia, jest transport poszkodowanych żołnierzy czy chorych dzieci z Ukrainy do polskich szpitali, później część osób jest transferowana dalej do Europy. Tak że takie działania również planujemy w tym roku podejmować. Ale też nie ukrywam, że często jest tak, że po prostu prośby o pomoc są najróżniejsze i trzeba elastycznie się dostosowywać, w zależności od aktualnej sytuacji na miejscu.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Dziękuję bardzo.

Proszę państwa, podsumowując ten wątek, powiem, że chciałbym prosić o 2 odpowiedzi na piśmie. Pierwsza odnosiłaby się do roku 2022, chodzi o to, aby pan minister spraw zagranicznych zechciał przedstawić nam informację zbiorczą na temat tego, w jaki sposób i w jakiej skali Polska pomagała Ukrainie we wszystkich wymiarach, począwszy od wymiaru finansowego, poprzez wymiar humanitarny, a skończywszy na wymiarze obronnym, oraz o wartości tej pomocy. Wiemy, o co chodzi: zbiorcze podliczenie, jak to było w 2022 r. Po drugie, bardzo proszę o przedstawienie, również na piśmie, informacji na ten sam temat odnośnie do planów na rok 2023, a jestem świadomy tego, że te plany ewoluują, bo przecież Unia Europejska musiała poszerzyć Europejski Instrument na rzecz Pokoju, European Peace Facility, ze względu na to, że środki przeznaczane na pomoc Ukrainie w zasadzie skonsumowały to wszystko, co było przygotowane na najbliższe lata. W związku z tym zakładamy, że te środki będą się zmieniały także w przypadku Polski, ale jakie są obecne plany, pod względem finansowym, pomocy Ukrainie w różnych aspektach w roku 2023. Bardzo proszę o taką informację zbiorczą na piśmie.

(*Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Wojciech Gerwel*: Dziękuję, Panie Przewodniczący. Jedno będę musiał wyjaśnić: czy my jako MSZ możemy to zebrać, czy KPRM...)

Możecie, bardzo prosimy. Panie Ministrze, możecie.

(*Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Wojciech Gerwel*: To, co MON robi itd...)

Możecie, bardzo proszę. Tak jak mam odpowiedź od ministra Szynkowskiego vel Sęka na temat tego, jak wyglądają negocjacje czy też rozmowy z Komisją Europejską w sprawie KPO... Tak samo proszę, w tym wypadku ministra spraw zagranicznych, o zebranie tych informacji i przekazanie ich nam, komisji na piśmie.

Jest 2 senatorów zgłoszonych do zabrania głosu: pan senator Bosacki i pan senator Kleina. Czy senatorowie są dostępni?

Pan senator Bosacki, wiceprzewodniczący komisji. Bardzo proszę.

**SENATOR
MARCIN BOSACKI**

Bardzo dziękuję, Panie Przewodniczący.

Dziękuję też panu ministrowi za słowo wstępne, które rzeczywiście, tak jak pan przewodniczący Klich powiedział, ma cechy pewnego rodzaju erzacu niewygaszanego już od lat exposé ministra spraw zagranicznych w Sejmie. I właśnie w tym aspekcie chciałbym przedstawić 2 uwagi.

Pierwsza jest taka, że jak się wymienia przez dwadzieścia parę minut wszystkie działalności MSZ czy dyplomacji, to trudno mówić o priorytetach, bo priorytet, co wiemy z łaciny, to to, co jest pierwsze.

Druga uwaga jest taka, że pan powiedział, właściwie bez pewnej refleksji, o dalszym wzmacnianiu Grupy Wyszehradzkiej i dalszym wzmacnianiu współpracy w tej grupie. Jest z tym jeden, bardzo poważny problem. Ten problem się nazywa: 24 lutego 2022 r. i całkowita zmiana nie tylko parametrów bezpieczeństwa Polski, ale w związku z tym zadań stawianych polskiej polityce zagranicznej, w której absolutnie najważniejszym priorytetem w tym momencie jest wzmacnianie bezpieczeństwa Polski oraz powstrzymanie agresji rosyjskiej na zachód od granic Rosji. I w tym aspekcie jest jeden kraj w Grupie Wyszehradzkiej, w Unii Europejskiej oraz w NATO, który postępuje absolutnie sprzecznie z tym, jak my definiujemy swoje interesy, w tym ten priorytetowy, nie tylko opóźniając pewne

korzystne dla nas procesy, głównie wsparcie dla Ukrainy, ale wręcz je sabotując. Ten kraj to są Węgry premiera Orbána. I nie można przechodzić nad tym, tak jak to robi rząd Prawa i Sprawiedliwości, a także pan, Panie Ministrze, w tym swoim wystąpieniu, po prostu do porządku dziennego. Ten kraj, Węgry Orbána, nie tylko nie przekazuje jakiegokolwiek pomocy militarnej Ukrainie, jako jedyny kraj NATO, nie tylko nie pozwolił na transporty przez swoje terytorium broni dla Ukrainy, ale również opóźnił przez wiele miesięcy proces rozszerzenia NATO o Finlandię i Szwecję, opóźnił, sabotował, a w pewnym sensie nadal to robi, wielomiliardową pomoc dla Ukrainy ze strony Unii Europejskiej. Również jego premier, pan premier Orbán, w ostatnich tygodniach posunął się do wypowiedzi, w której powiedział, że między Rosją a Unią Europejską znajduje się terytorium, które w uproszczeniu dzisiaj nazywamy Ukrainą, w ten sposób jasno podając w wątpliwość istnienie i terytorialną spójność państwa ukraińskiego. Oczywiście inne kraje mają prawo inaczej niż my definiować swoje podstawowe priorytety w polityce międzynarodowej, ale dla nas jest to czynnik, który powoduje czy powinien powodować zmianę naszej polityki w stosunkach z tymi krajami. W związku z tym pytam pana, w jaki sposób planujecie państwo zmianę polityki wobec Węgier Orbána zwłaszcza w aspekcie bezpieczeństwa i w jaki sposób zmienia to również priorytety finansowe we współpracy z Węgrami. To może być oczywiście ograniczenie pewnych środków na współpracę polityczną, ale może być odwrotnie: zwiększenie środków na przekonywanie społeczeństwa węgierskiego, że w tym podstawowym sporze, czym jest rosyjska agresja i czym jest wojna w Ukrainie, to my mamy rację, a nie premier Orbán wygłaszający tego typu wypowiedzi i niestety podejmujący idące za nimi działania. Bardzo bym prosił pana, Panie Ministrze, o dość konkretną odpowiedź, bo pana wypowiedzi na kilka tematów sprowadzające się do tego, że pan mówi ogólnie, ponieważ pan jest tylko kilka tygodni na swoim stanowisku, no, wybaczy pan, mnie nie satysfakcjonują. Bo skoro minister spraw zagranicznych pana wysłał do Wysokiej Komisji, to nie po to, aby pan mówił – za co dziękuję – jak bardzo pan szanuje parlament, tylko żeby pan przed tym parlamentem i parlamentarzystami, w tym wypadku senatorami, odpowiadał konkretnie. Bardzo dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Panie Ministrze, bardzo proszę.

**PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE
SPRAW ZAGRANICZNYCH
WOJCIECH GERWEL**

Dziękuję, Panie Senatorze.

Jestem w trudnej sytuacji, bo z jednej strony pan senator mówi, że mówiłem za długo i zbyt szczegółowo, że wszystko wymieniałem, a z drugiej strony mówi pan, że mówiłem nie dość szczegółowo na konkretne tematy.

(*Senator Marcin Bosacki:* Ale ja w tej chwili pytam pana o priorytet i konkret w tym priorytecie...)

Tak, właśnie...

(*Senator Marcin Bosacki:* ...a nie o handel z Karaibami, o którym pan mówił.)

Bo gdybym miał cały dzień, to nawet o tym, o czym pan senator teraz wspomina, bym chętnie opowiedział, jeśli chodzi o istnienie różnych formatów współpracy. Bo rzeczywiście to, co pan senator mówi o postawie Węgier wobec wojny w Ukrainie... Ona jest wielce niezadowolająca dla nas i zapewniam, że ta sprawa jest zawsze podejmowana we współpracy. Pytanie jest teraz takie: czy bardziej skuteczni jesteśmy bez posiadania różnych formatów współpracy, czy w ramach tych formatów? Moje doświadczenie i przeświadczenie są takie, że to, że tworzymy czy też podtrzymujemy różnego rodzaju formaty międzynarodowe, wzmacnia nasz przekaz w relacjach z partnerami. Czy powinniśmy porzucić format wyszehradzki, czy to nas nie wzmacnia na wiele lat, czy on jednak przez lata nie był wykorzystywany na rzecz promocji naszych interesów? Wydaje mi się, że jest to coś, co ma jakąś wartość, absolutnie nie lekceważąc tej bardzo trudnej sytuacji, gdy rzeczywiście jest wielkie wyzwanie, gdy zupełnie inaczej patrzymy na ten aspekt ukraiński. Ja rzeczywiście z daleka, z Azji się przyglądałem tym rozmowom, ale to, co już zdążyło do mnie dotrzeć, to jest to, że w relacjach z Węgrami bardzo jasno i klarownie te rzeczy stawialiśmy, a to, że to w tym formacie jest realizowane, tylko wzmacnia nasz przekaz. Tutaj warto też odnotować, że Unia Europejska

przyjęła dziewiąty pakiet sankcji i pomoc makrofinansowa została odblokowana, a więc pewne działania są realizowane. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Dziękuję bardzo.

Mnie się bardzo podoba ta idea senatora Bosackiego, aby Instytut Współpracy Polsko-Węgierskiej, o którego powstaniu dyskutowaliśmy jakiś czas temu w sali senackiej, podając w wątpliwość to, czy on w ogóle ma sens, uczynił swoją naczelną ideą promowanie polskiego stanowiska na Węgrzech oraz zwalczanie tego antyukraińskiego podejścia Wiktora Orbána w tym kraju. Gdyby tak mogła wyglądać misja instytutu polsko-węgierskiego im. Wacława Felczaka na Węgrzech, to rzeczywiście miałyby on ogromne uzasadnienie.

Pan senator Kazimierz Kleina prosił o głos. Bardzo proszę.

SENATOR
KAZIMIERZ KLEINA

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Przepraszam, że nie zabrałem głosu w odpowiednim momencie, ale nastąpiło przerwanie łączności między mną a Senatem. Teraz dzięki informatykom udało się uzyskać połączenie. Po prostu przez moment państwa nie słyszałem i w związku z tym nie wiem, czy te sprawy były już jakoś dyskutowane. Zatem miałbym tylko takie króciutkie pytania.

Po pierwsze, chciałbym prosić o informację, może na piśmie, dotyczącą współpracy bałtyckiej i kosztów tej współpracy, głównie po przystąpieniu 2 krajów skandynawskich do struktur NATO, ale także w obszarach gospodarczym i energetycznym. Jak to państwo widzicie z perspektywy ministra spraw zagranicznych? To pierwsza kwestia. I poproszę o odpowiedź na piśmie, żeby już tej sprawy nie podnosić, bo o tych priorytetach pan minister mówił, więc nie chciałbym do tych spraw wracać, a możliwe, że pewne sprawy nawet zostały wspomniane.

Druga kwestia. Pani dyrektor mówiła, wspomniała o kwestii dokończenia budowy ambasady w Berlinie. Ta budowa trwa już pewnie lekko

ponad 20 lat. Informacje, jakie otrzymywaliśmy, były takie, że ona miałaby być już oddana do użytku w III kwartale bieżącego roku. Teraz pani dyrektor mówi, że zostanie zakończona budowa. Czyli kiedy nastąpiłoby to rzeczywiste przejęcie przez MSZ tej ambasady i rozpoczęcie pracy już w nowym budynku?

I trzecie pytanie, które dotyczy kwestii środków na Polonię, ale tylko tej części inwestycyjnej. Nie wiem, czy to państwo jako MSZ to realizujecie, czy to może jest realizowane przez inne ministerstwo po rozproszeniu środków na te cele, ale chodzi np. o szkoły, o tego typu kwestie. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Bardzo dziękuję, Panie Senatorze.

Panowie Ministrowie, bardzo proszę... Pan wiceminister spraw zagranicznych.

PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE
SPRAW ZAGRANICZNYCH
WOJCIECH GERWEL

Dziękuję, Panie Senatorze.

Na pierwsze pytanie odpowiemy na piśmie.

Jeśli chodzi o Berlin, to ja pytałem o to współpracowników, miałem informację, że ta budowa zostanie zakończona w tym roku. Ale jeśli chodzi o uruchomienie tej placówki, to czy pani dyrektor zabierze głos, czy pani dyrektor Mościcka-Dendys?

(Głos z sali: Dyrektor Mościcka.)

To poproszę o wypowiedź panią dyrektor Mościcką-Dendys.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Pani Dyrektor, prosimy ponownie.

DYREKTOR BIURA INWESTYCJI
W MINISTERSTWIE
SPRAW ZAGRANICZNYCH
HENRYKA MOŚCICKA-DENDYS

Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Ja doprecyzuję, i robię to z nieukrywaną przyjemnością. Program budowy czy harmonogram budowy, według którego obecnie działa główny wykonawca, zakłada zakończenie prac budowlanych 30 czerwca 2023 r. Następnie będą 2 miesiące, czyli to lipiec i sierpień, na proces odbioru tego budynku. Jak państwo wiecie, ci z państwa, którzy byli w Berlinie i widzieli, gdzie ten obiekt się znajduje, to jest bardzo duża powierzchnia, to jest budynek mający prawie 14 tysięcy m², więc te odbiory chwilę nam zajmą. Ci z państwa, którzy interesowali się projektami inwestycyjnymi w Berlinie, na przykładzie podberlińskiego lotniska wiedzą, że te odbiory potrafią być trudne i skomplikowane, a my w zakresie m.in. takich systemów jak przeciwpożarowy będziemy w pełni polegać na uzgodnieniach ze stroną niemiecką, tak żeby ten budynek był absolutnie bezpieczny. Zakładamy, że w III kwartale zamkniemy tę inwestycję i placówka tam się przeprowadzi. Czyli ten III kwartał to jest moment, w którym placówka powinna już zacząć funkcjonować w swojej nowej siedzibie. Mam nadzieję, że to precyzuje odpowiedź i pan senator Kleina będzie się czuł usatysfakcjonowany tą odpowiedzią. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Dziękuję bardzo.

Jeśli chodzi o trzecią sprawę, to poruszyliśmy ją, rozmawialiśmy na ten temat, ale nie o takich szczegółach, o jakie pyta senator Kleina.

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Wojciech Gerwel: O odpowiedź poproszę panią dyrektor Aleksander Kucy z Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą.)

Pani Dyrektor, bardzo proszę.

**ZASTĘPCA DYREKTORA
DEPARTAMENTU WSPÓŁPRACY
Z POLONIĄ I POLAKAMI ZA GRANICĄ
W MINISTERSTWIE
SPRAW ZAGRANICZNYCH
ALEKSANDRA KUCY**

Dziękuję bardzo.

Tak jak mówiłam, rozstrzygnęliśmy w grudniu ubiegłego już roku konkurs na rzecz

infrastruktury polonijnej na rok 2023, co pozwoli nam na to, żeby w styczniu popodpisywać umowy z wybranymi grantobiorcami, co efektywnie wydłuży proces inwestycyjny, pozwoli na jak najdłuższe prowadzenie inwestycji. Szczegółowa lista projektów wybranych do finansowania jest dostępna w Biuletynie Informacji Publicznej, ale oczywiście możemy też udostępnić ją, przesłać Wysokiej Komisji w każdej chwili.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

I tak by było znakomicie.

Czy pan senator Kleina w tej sprawie, pan senator Bosacki w sprawach, które poruszał... Czy panowie senatorowie chcieliby jeszcze coś dopowiedzieć?

**SENATOR
KAZIMIERZ KLEINA**

Dziękuję bardzo.

Wydaje mi się, że ta odpowiedź jest wystarczająca. Jeżeli pani dyrektor dośle tę informację o inwestycjach, to już będzie pełna informacja dla mnie. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Dziękuję bardzo.

Ja jeszcze chciałbym dopytać o 1 sprawę ogólną i 2 sprawy bardzo szczegółowe.

Mianowicie podobnie jak o Grupie Wyszehradzkiej tu jest mowa o Trójkacie Weimarskim, którego potencjał miałby być w pełni wykorzystany. Proszę mi powiedzieć: jak zamierzają państwo wykorzystywać coś, co zostało zawieszony? Współpraca weimarska od kilku lat nie funkcjonuje, Trójkąt Weimarski od kilku lat ma, niestety, charakter wyłącznie pozorny. Pan minister mówił, i jest to zapisane, w taki właśnie sposób: w celu pełnego wykorzystania potencjału. Jak zamierzają państwo wykorzystać potencjał, ogromny potencjał, niezwykle ważny dla Polski, czegoś, co rząd Zjednoczonej Prawicy tak naprawdę unieruchomił, czyli Trójkąt Weimarskiego? I jakie koszty miałoby to pociągać? To jest pytanie ogólne.

I sprawy szczegółowe. Trochę niepokoi mnie to, że w roku 2023 zmniejszona będzie wielkość środków na dofinansowanie zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe, z 97 milionów do 83 milionów zł. Dobrze zaś, że zostanie zwiększona... nie mam okularów ...z 24 milionów do 39 milionów zł – dziękuję, Pani Senator – kwota na pomoc rozwojową. I 2 pytania. Po pierwsze, proszę o informację na piśmie, jakie NGO, jakie fundacje były beneficjentami i realizowały te zadania w roku 2022, a po drugie, jak będzie wyglądało selekcjonowanie tych podmiotów, którym będą zlecane te zadania do wykonania w roku 2023. Chodzi mi o procedury, bo to jest sprawa niezmiernie ważna.

A jeżeli chodzi o pomoc rozwojową, to może od razu pan minister czy któraś z pań zechce libyście powiedzieć, z czego wynika zwiększenie – to dobrze, że ono jest, ale z czego wynika – tych środków na pomoc rozwojową, na pomoc zagraniczną państwa polskiego.

Bardzo proszę, Panie Ministrze.

**PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE
SPRAW ZAGRANICZNYCH
WOJCIECH GERWEL**

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Z Trójkątem Weimarskim jest tak, że... Mówiłem o różnych formatach, że każdy ma swoją wartość i zgodnie z potencjałem w pełni należy je wykorzystywać. Mam wrażenie, że czasami może trochę hurraoptymistycznie traktowaliśmy podejście Niemiec do naszego regionu, a ta sytuacja związana z Ukrainą zweryfikowała interesy niemieckie, które przez lata były realizowane. Mamy nadzieję, że może właśnie to teraz jest tak, że społeczeństwo niemieckie i władze niemieckie są w takim punkcie zwrotnym, że rzeczywiście mogą postawić w większym stopniu na Europę Środkowo-Wschodnią, a w mniejszym na Moskwę, oraz współpracę energetyczną pod wieloma względami. Tak że to nie tylko stronę polską należy widać za jakiegoś osłabienie współpracy w ramach Trójkąta Weimarskiego, bo nastąpiła pewna weryfikacja w realizacji interesów niemieckich. Ja jestem głęboko przeświadczony, że należy jak najbliżej współpracować i z Niemcami, i z Francją w sposób realistyczny i pragmatyczny. Niemcy to jest

nasz ważny sąsiad, Francja to jest nasz ważny partner od lat. Nawet dzisiaj miałem długie spotkanie z polskim ambasadorem we Francji, z samego rana długo rozmawialiśmy. Dostrzegamy olbrzymi potencjał tej współpracy i po prostu może w tym nowym kontekście właśnie głos Polski jest w sposób bardziej poważny postrzegany, to, co zawsze mówiliśmy o zagrożeniu ze strony Rosji itd. Teraz może jest właśnie ten moment, żeby nas bardziej słuchano i żeby to nie tylko było słuchane, ale też w większym stopniu docierało. Dzięki temu może będziemy mogli w podobny sposób rozumieć sytuację i na tym budować. Tak więc potencjał tego formatu jest znaczny i dlatego o tym wspomniałem.

Jeśli chodzi o organizacje pozarządowe, czyli zmniejszenie środków dla organizacji pozarządowych, to odpowiemy na piśmie. A jeśli chodzi o zwiększenie środków w zakresie pomocy rozwojowej, to poproszę dyrektora Departamentu Współpracy Rozwojowej, panią Karolinę Krupę, o zabranie głosu.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Pani Dyrektor, bardzo proszę.

**DYREKTOR DEPARTAMENTU
WSPÓŁPRACY ROZWOJOWEJ
W MINISTERSTWIE
SPRAW ZAGRANICZNYCH
KAROLINA KRUPA**

Dziękuję.

Jeżeli chodzi o zwiększenie środków na pomoc rozwojową, to o ile nam wiadomo, wynika to z przesunięcia środków na finansowanie działań telewizji Bielsat. To jest jedyne ich zwiększenie czy działanie in plus. To są środki, które były wcześniej dostępne w ramach rezerwy celowej i zostały przekierowane do budżetu MSZ w ramach całościowej naszej dotacji na rzecz telewizji Bielsat. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Dziękuję bardzo.
Pani senator Jazłowiecka.

SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA

Dziękuję bardzo.

Rzeczywiście mnie również interesują sprawy związane ze współpracą ministerstwa z organizacjami pozarządowymi. I także chciałabym, żeby pan minister przekazał na piśmie, z jakimi organizacjami państwo współpracujecie. Powiedział pan, że przygotowuje pan na piśmie tę informację o organizacjach pozarządowych, ale pan senator Klich pytało o to, na jakich zasadach współpracujecie. I dla mnie jest szalenie istotne, żebyście państwo napisali nam, na jakich zasadach to się odbywa. Chciałabym, żeby ta notatka była uzupełniona o rozliczenie za rok ubiegły: jakie organizacje w jakich projektach uczestniczyły i na jakich zasadach uczestniczyły oraz jakie środki były wykorzystane na zadania tych instytucji?

Ja chciałabym zapytać... Ponieważ państwo w rozdziale dotyczącym opieki nad Polonią i Polakami za granicą oraz pomocy dla nich wskazujecie, że przeznaczacie środki również na zapomogi dla obywateli polskich i pochodzenia polskiego będących w biedzie, chciałabym zapytać, jak dużo jest takich osób i jakie to są koszty, jak to wygląda, czy ten proceder się rozwija, czy raczej coraz mniej jest takich osób. Jak to wygląda? Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Czyli dodaję jeszcze do tego wniosku o informację na piśmie to, o czym wspomniała pani senator, czyli informację o procedurach stosowanych przez państwa w 2022 r. w stosunku do podmiotów, które wyłoniliście państwo do realizacji zadań za granicą.

SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA

Panie Przewodniczący, żebyśmy już więcej nie zwracała głowy, prosiłabym również o informację na temat tej rady do spraw Polaków na Wschodzie: co to jest za organizacja, ilu liczy członków, gdzie się mieści? Widzimy, jakie środki są potrzebne na realizację... Właśnie, ale jakich zadań? Też bym chciała mieć taką informację.

SENATOR
KAZIMIERZ KLEINA

Pani senator nigdy nie zwraca głowy, pani senator sprawuje funkcję kontrolną parlamentu w stosunku do rządu. Dziękuję bardzo.

Panie Ministrze?

PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE
SPRAW ZAGRANICZNYCH
WOJCIECH GERWEL

Szanowna Pani Senator, dziękuję za pytania. Odpowiemy na piśmie, zgodnie z pani życzeniem.

Jeśli chodzi o wydatkowanie na Polaków, środki dla Polaków w sytuacjach kryzysowych, to czy Departament Konsularny miałby od razu stosowne dane, czy też będziemy musieli odpowiedzieć na piśmie?

Pan dyrektor Marcin Jakubowski z Departamentu Konsularnego.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Panie Dyrektorze?
(Rozmowy na sali)

PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE
SPRAW ZAGRANICZNYCH
WOJCIECH GERWEL

To może jest pani Paulina Wyśmierska z Departamentu Konsularnego?

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Pani Dyrektor?
(Rozmowy na sali)

PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE
SPRAW ZAGRANICZNYCH
WOJCIECH GERWEL

Wygląda na to, że chyba będziemy musieli po prostu odpowiedzieć na piśmie. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

A my mamy nadzieję, że Departament Konsularny nie został w międzyczasie rozwiązany.
(*Wesołość na sali*)

SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA

Panie Ministrze, proszę też nie zapomnieć o tym procesie. Jak ten proces wygląda? Czy jest coraz więcej takich osób, czy coraz mniej? Jak to wygląda? Czy są jakieś kraje, w których jest wyjątkowa liczba tych osób?

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Świetnie.
Teraz głos mają nasi doradcy.
Pan ambasador Jerzy Marek Nowakowski.
Bardzo proszę.

CZŁONEK ZESPOŁU DORADCÓW
KOMISJI SPRAW ZAGRANICZNYCH
I UNII EUROPEJSKIEJ
JERZY MAREK NOWAKOWSKI

Bardzo dziękuję, Panie Przewodniczący.
Ja pozwolę sobie dotknąć kwestii dość kluczowej, mianowicie zadać panu ministrowi bardzo proste pytanie: czy Ministerstwo Spraw Zagranicznych jest usatysfakcjonowane tym, że w kolejnym już roku następuje znaczący regres budżetu MSZ w stosunku do całego budżetu państwa? Bo o ile cały budżet państwa wzrósł z 520 miliardów zł do 672 miliardów zł, czyli w przybliżeniu o 20%, o tyle budżet MSZ wzrósł o nieco ponad 8,5% w stosunku do budżetu w minionym roku. Z satysfakcją można powiedzieć, że właściwie całość tego wzrostu jest przeznaczona na placówki. Czy jednak wobec znaczącego wzrostu liczby zadań ministerstwa, a nie jest to pierwszy rok tego regresu finansowego, Ministerstwo Spraw Zagranicznych będzie w stanie zarysowane w tym minixposé pana ministra zadania zrealizować przy znaczącym spadku środków? No bo ten wzrost nie pokrywa nawet połowy inflacji.

I drugie pytanie do pana ministra i być może do pana wiceministra finansów: jakie zostały, Panie Ministrze, przyjęte przeliczniki walutowe na przyszły rok? To jest ogromna część wydatków ministerstwa, a w opiniach specjalistów oceniających budżet jednoznacznie można wyчитать, że i wskaźniki inflacyjne, i wskaźniki kursowe walut zostały znacząco zaniżone. To by znaczyło, że MSZ będzie miał jeszcze mniej pieniędzy na realizację swoich zadań statutowych i prowadzenie polityki, która w przyszłym roku będzie być może jednym z kluczowych zadań państwa polskiego.

Tak że to są te 2 pytania: po pierwsze, dlaczego ten budżet jest tak mały, a po drugie, jakie zostały przyjęte przeliczniki walutowe i jak to się odbije na realnych możliwościach finansowych MSZ?

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Panie Ministrze?

PODSEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE
SPRAW ZAGRANICZNYCH
WOJCIECH GERWEL

Dziękuję bardzo, Panie Ambasadorze, za to pytanie.

Ze względu na to, że od lat śledzę różne debaty, bałem się jakiegoś trudniejszego pytania od pana, tego, że w jakąś polemikę będę musiał wejść, mówiąc żartem. No, to jest kluczowe pytanie dotyczące budżetu. Oczywiście, jak zawsze, chcielibyśmy więcej, każdy resort chciałby więcej, my na pewno też. Nominalnie nastąpił wzrost o 9,3%. Jednak jestem świadomy tego, że jeśli chodzi ogólnie o wzmocnienie naszej sytuacji na arenie międzynarodowej, bezpieczeństwa państwa, to jest to nie tylko budżet Ministerstwa Spraw Zagranicznych, ale też budżet MON, kwestie cyberbezpieczeństwa, energetyki jądrowej, w ogóle współpracy energetycznej czy rozwoju. Nie mam danych dotyczących tych pozostałych miejsc w budżecie, jednak mam wrażenie, że w tej bardzo trudnej sytuacji związanej z wojną w Ukrainie ten wysiłek jest coraz większy i znaczący no i po prostu pozycja MON jest oczywista. Dziękuję za pytanie, ja też mam nadzieję,

że dyplomacja zawsze będzie miała coraz więcej środków.

Jeśli chodzi o przeliczniki walutowe, to poproszę panią dyrektor o zabranie głosu.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Pani Dyrektor?

**DYREKTOR BIURA FINANSÓW
W MINISTERSTWIE
SPRAW ZAGRANICZNYCH
JOLANTA SIENICKA**

Wysoka Komisjo!

Do kalkulacji planów placówek zagranicznych, jak również kalkulacji składek do organizacji międzynarodowych przyjęliśmy kursy z projektu budżetu na rok 2023 z czerwca 2022 r. Tam jest przyjęty kurs euro wynoszący 4,57 zł, kurs dolara – 4,08 zł. A na podstawie naszych kursów z 14 lipca my przyjęliśmy do limitu, projektu planu finansowego czy też budżetu MSZ kurs euro wynoszący prawie 4,9 zł i kurs dolara – też prawie 4,9 zł. I takimi środkami w chwili obecnej planujemy zrealizować podstawowe zadania, jak i założenia, które pan minister przedstawił Wysokiej Izbie. Patrzymy z optymizmem, tzn. tak, że ten kurs, zarówno euro, jak i dolara, będzie troszeczkę spadał i waluta polska zacznie się umacniać, co z kolei w tej sytuacji pozwoli na pojawienie się nowych środków na ewentualne nowe zadania czy też nowe wydatki, których byśmy mogli w tym zakresie dokonać. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Oby pani nadzieje się spełniły. Ja jestem bardziej sceptyczny, jeżeli chodzi o kurs złotego w stosunku do euro i w stosunku do dolara.

Pani senator Jazłowiecka chciałaby jeszcze o coś zapytać.

**SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA**

Uważam, że to, na co zwrócił uwagę pan ambasador Nowak, jest szalenie istotne, że ten budżet...

(Przewodniczący Bogdan Klich: Nowakowski.)

Przepraszam, Nowakowski. Jest szalenie istotne, że budżet jest regresywny. Pani powiedziała i państwo również w swoim materiale wskazujecie przeliczniki... Gdzieś tam doczytałam się, że zwiększone zostały właśnie z uwagi na przelicznik walutowy. Ale chciałabym zapytać, czy państwo braliście pod uwagę także wzrost usług, które są świadczone naszym placówkom w krajach, gdzie są wysokie inflacje. Tam na pewno też będą zmiany...

(Przewodniczący Bogdan Klich: Cen usług.)

Tak, cen usług, wzrost cen usług, tak, tak, oczywiście, wzrost cen usług tam, gdzie są wysokie inflacje, bo na pewno to też się zmieni. Czy to także braliście państwo pod uwagę?

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Pani Dyrektor?

**DYREKTOR BIURA FINANSÓW
W MINISTERSTWIE
SPRAW ZAGRANICZNYCH
JOLANTA SIENICKA**

Szanowni Państwo!

Braliśmy pod uwagę już w ubiegłym roku. Na wniosek Ministerstwa Spraw Zagranicznych, z uwagi na wysoką inflację i wzrost cen zarówno energii, jak i usług w poszczególnych placówkach zagranicznych, z rezerwy celowej otrzymaliśmy 50 milionów zł na utrzymanie na odpowiednim standardzie, zgodnie z rozporządzeniem wskazującym, co przysługuje członkom służby zagranicznej, naszych dyplomatów oraz samych placówek dyplomatycznych. W tym roku otrzymaliśmy 300 milionów dodatkowych środków i, będąc optymistką, a raczej nią jestem, myślę, że jednak damy radę. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

Dziękuję bardzo.

Pan Piotr Niemczyk. Bardzo proszę.

**CZŁONEK ZESPOŁU DORADCÓW
KOMISJI SPRAW ZAGRANICZNYCH
I UNII EUROPEJSKIEJ
PIOTR NIEMCZYK**

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.
Wysoka Komisjo! Szanowni Państwo!

Ja bym chciał tylko uzupełnić o pewien krótki komentarz wypowiedź zarówno pana ambasadora Jerzego Marka Nowakowskiego, jak i pana ministra. Pan minister w swoim wystąpieniu położył bardzo duży nacisk na sprawy bezpieczeństwa. No to ja bym chciał zwrócić uwagę właśnie na to, że zadania związane z bezpieczeństwem są dosyć drogie i w realiach budżetu, który faktycznie maleje, którego wzrost jest poniżej inflacji, wykonanie tych zadań będzie tym bardziej trudne. Pan minister odwołał się również do tego, że za sprawy polityki zagranicznej odpowiadają także inne instytucje. No to ja, może nie wchodząc w szczegóły budżetu MON, ale wchodząc w szczegóły czy w konkrety budżetów innych instytucji państwowych, które zajmują się polityką zagraniczną, a myślę tutaj o agencjach wywiadowczych, chciałbym zwrócić uwagę na to, że Agencja Wywiadu i Służba Wywiadu Wojskowego również mają wzrost budżetu niższy niż inflacja. W przypadku Agencji Wywiadu w ogóle można dyskutować, czy następuje wzrost budżetu. Ja nie pamiętam, jaki on był, ten budżet był nowelizowany, ale moim zdaniem jest może nawet mniejszy niż ten na 2022 r. Agencja Wywiadu ma budżet na 2023 r. w wysokości ok. 300 milionów zł, Służba Wywiadu Wojskowego w wysokości również ok. 300 milionów zł. Dla porównania podam, chociaż tam też nie ma wyraźnego wzrostu, że Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego ma ponad 710 milionów zł, czyli grubo ponaddwukrotnie więcej niż Agencja Wywiadu, zaś Służba Kontrwywiadu Wojskowego ma niecałe 500 milionów zł, czyli o ponad 200 milionów czy prawie 200 milionów zł więcej niż Służba Wywiadu Wojskowego. Dlaczego o tym mówię? Dlatego, że ja się zajmuję, z różnych pozycji zawodowych, przeglądaniem się budżetom służb od jakichś 30 lat i takich dysproporcji w wydatkach – no, rzeczywiście na wywiady zwykle trochę mniej wydawano niż na bezpieczeństwo wewnętrzne – jeszcze nie widziałem. One są chyba w ciągu ostatnich 30 lat największe. Tak więc, akurat dzieląc głębokie przekonanie, że zadania związane z bezpieczeństwem są

szczególnie ważne, powiem, że prawdę mówiąc, w pozycjach budżetowych tego nie widzimy. Zatem to chyba jest nie tylko kwestia Ministerstwa Spraw Zagranicznych, ale również woli rządu. Dziękuję bardzo za uwagę.

**PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH**

W zasadzie to nie było pytanie, tylko to było oświadczenie, które komisja z niepokojem podziela.

Można by było do tego, co państwo przedstawili, Panie Ministrze, mieć więcej takich wątpliwości, jakie miał senator Bosacki w przypadku Grupy Wyszehradzkiej czy ja w przypadku Trójkąta Weimarskiego, ale wydaje mi się, że czas w tej chwili na sformułowanie wniosków. Senator Bosacki poprosił mnie, aby udzielili państwo również informacji na piśmie, w jaki sposób w związku z polityką rządzoną przez premiera Orbána Węgier wobec agresji Rosji na Ukrainę, sprzeczną z polityką rządu polskiego, w pełni podzielaną przez opozycję, odnośnie do wsparcia dla Ukrainy, rząd RP zamierza zmienić politykę wobec Węgier, w tym w ramach Grupy Wyszehradzkiej. I ja bym prosił również o odpowiedź na piśmie na pytania, które zadawałem, a na które pan minister próbował odpowiedzieć, co do odbudowy współpracy w Trójkącie Weimarskim, o to, aby komisja uzyskała informację, jakie kroki w tym zakresie zamierza podjąć rząd Rzeczypospolitej Polskiej, i to nie tylko w stosunku do Niemiec, ale także w stosunku do Francji. No bo śledząc relacje pomiędzy Warszawą a Paryżem od 1989 r., muszę powiedzieć, że nigdy nie były w takim kryzysie, w jakim są w tej chwili. Do odbudowy relacji pomiędzy Polską, Niemcami a Francją w układzie trójstronnym niezbędne jest odbudowanie relacji także z Republiką Francji. Tak więc prosiłbym o informację o krokach, które zamierzają państwo podjąć, także z uwzględnieniem wydatków finansowych wspierających działania o charakterze dyplomatycznym.

Zapytam teraz, czy oprócz tych pytań, uwag, wątpliwości i prośb o informacje na piśmie są jeszcze jakieś inne głosy ze strony pań i panów senatorów oraz naszych doradców. Nie ma.

W związku z tym dziękuję bardzo.

Zamykam posiedzenie...

A, przecież musimy ten budżet zaopiniować.

Kto z pań i panów...
(Wypowiedź poza mikrofonem)
(Brak nagrania)

SENATOR
DANUTA JAZŁOWIECKA

Ja mam, Panie Przewodniczący, pytania dotyczące naszego członkostwa w Unii Europejskiej. Otóż zbliża się okres naszej prezydencji, która przypada na pierwsze półrocze 2025 r. Państwu tu również wskazujecie, że przygotowujecie już i budżet, i zadania tej prezydencji. Chciałabym się dowiedzieć, jaki budżet w chwili obecnej państwo na to przeznaczenie i jakie zadania będziecie w tym roku przygotowywali. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Panie Ministrze?
(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Wojciech Gerwel: Czy KPRM mógłby odpowiedzieć, czy...)
Czy ktoś z państwa...
(Dyrektor Generalny Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Anna Nałęcz: Czy mogę, Panie Przewodniczący?)
Bardzo proszę.

DYREKTOR GENERALNY
KANCELARII PREZESA RADY MINISTRÓW
ANNA NAŁĘCZ

Dziękuję.
Jesteśmy w trakcie opracowywania programu prezydencji i szacowania kosztów, tak że obecnie precyzyjnych informacji nie mamy, ale przygotowujemy taki materiał, który będzie podstawą do dalszych działań i współpracy z innymi resortami w tym zakresie.
(Senator Danuta Jazłowiecka: Kiedy będzie przygotowany ten materiał?)
Mam nadzieję, że do końca pierwszego półroczka tego roku będzie on już sfinalizowany.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Proszę państwa, zamykam dyskusję nad procedowanymi dzisiaj wszystkimi załącznikami.

Chciałbym zapytać państwa o to, kto z państwa jest za pozytywnym zaopiniowaniem przez Komisję Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej wszystkich rozpatrywanych dzisiaj części ustawy budżetowej. Kto z państwa jest za?

Kto z państwa jest przeciw?
Kto z państwa się wstrzymał od głosu?
Głosowanie zdalne...

Proszę o podanie wyników zbiorczych. To zawsze chwilę trwa.

A zatem były 2 głosy za, 3 senatorów się wstrzymało, nie było głosów sprzeciwu.

Komisja Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej pozytywnie zaopiniowała przedstawione części ustawy budżetowej na rok 2023.

Czy pan senator Kazimierz Kleina zachciałby być naszym sprawozdawcą?

SENATOR
KAZIMIERZ KLEINA

Tak, oczywiście. Wyrażam zgodę.

PRZEWODNICZĄCY
BOGDAN KLICH

Pan senator... Czy są jakieś inne głosy? Nie ma.

W związku z tym pan senator Kazimierz Kleina będzie naszym sprawozdawcą. Dziękujemy panu senatorowi za podjęcie się tego obowiązku.

Bardzo dziękuję wszystkim państwu, panom ministrom, całemu zespołowi reprezentującemu rząd, paniom i panom senatorom oraz naszym doradcom, za udział w tym posiedzeniu.

Zamykam posiedzenie.

Do zobaczenia, proszę państwa, bo 11 stycznia o godzinie 9.00 rano spotykamy się na ważnym posiedzeniu komisji spraw zagranicznych z udziałem ambasadora Ukrainy w Polsce. Będziemy podsumowywać dotychczasowe działania Polski w stosunku do walczącej Ukrainy czy na rzecz walczącej Ukrainy i rozmawiać o potrzebach w przeszłości.

Dziękuję bardzo.
Zamykam posiedzenie.

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie:

Centrum Informacyjne Senatu, Dział Wydawniczy